คู่มือ

การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ตามนโยบายรัฐบาล

ภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)

ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ ๒

คู่มือการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ ๒

คำนำ

คู่มือการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ ๒) จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติตามกระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ได้มอบนโยบายไว้ในการประชุมคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙ ว่า หน่วยงานต้องสร้างความเข้าใจในเรื่องกระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนให้แก่ราษฎรและผู้ปฏิบัติงาน ทั้งการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่มีผู้ครอบครองอยู่แล้ว และการจัดระบบการใช้ประโยชน์ในที่ดินว่างเปล่า โดยให้มีการวางแผนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ให้ครอบคลุมทุกจังหวัด ทั้งการจัดที่ดินให้แก่ราษฎร การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพในพื้นที่ดำเนินการ ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ร่วมกับฝ่ายเลขานุการของคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ทั้ง ๓ คณะ ได้แก่ คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน และคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ รวมทั้งหน่วยงานที่มีที่ดินในความรับผิดชอบได้ดำเนินการปรับปรุงคู่มือฯ โดยปรับเนื้อหาให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และปรับขั้นตอนการดำเนินงานให้สอดรับกับการปฏิบัติงาน รวมทั้งเพิ่มหลักเกณฑ์กระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนฯ ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๑ ไว้ในคู่มือฯ เล่มนี้แล้ว

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ขอขอบคุณหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่ได้กรุณาสละเวลาเข้าร่วมประชุมและระดมความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงคู่มือฯ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฯ ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ ๒ จะสามารถใช้ปฏิบัติงานตามกระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนฯ ในพื้นที่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและสังคมโดยรวมต่อไป

คณะผู้จัดทำ
ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(โดย กองบริหารจัดการที่ดิน)

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ ๑	
การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล	๑
๑.๑ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๗	๓
๑.๒ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗	๓
๑.๓ คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ	๔
๑.๔ นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ	๖
๑.๕ นโยบายการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ	๖
๑.๖ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง	๘
ส่วนที่ ๒	
กลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน	๑๑
๒.๑ คณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ	๑๒
๒.๒ ที่ดินที่นำมาจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล	๑๔
๒.๓ ขั้นตอนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในภาพรวม	๑๔
๒.๔ ขั้นตอนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน	๑๖
๒.๕ ขั้นตอนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการจัดที่ดิน	๑๙
๒.๖ ขั้นตอนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ	๒๑
๒.๗ ขั้นตอนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด)	๒๕
ส่วนที่ ๓	
กระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน	๒๙
๓.๑ กระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	๓๐
๓.๑.๑ การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์	๓๐
๓.๑.๒ การจัดระบบการใช้ประโยชน์	๓๔
๓.๒ กระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่ป่าชายเลน	๓๙
๓.๒.๑ หลักเกณฑ์การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน (การจัดระเบียบ/จัดระบบการใช้ประโยชน์)	๓๙
๓.๒.๒ ประเภทของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน	๔๐
๓.๒.๓ คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน	๔๑

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
๓.๒.๔ แนวทางการดำเนินงาน	๔๑
๓.๒.๕ ข้อกำหนดการใช้ที่ดินของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน	๔๒
๓.๒.๖ หน่วยงานรับผิดชอบ	๔๓
๓.๓ กระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน	๔๔
๓.๓.๑ หลักเกณฑ์การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน (การจัดระบบการใช้ประโยชน์)	๔๔
๓.๓.๒ ประเภทของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน	๔๕
๓.๓.๓ คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน	๔๕
๓.๓.๔ แนวทางการดำเนินงาน	๔๖
๓.๓.๕ ขั้นตอนการอนุญาต/การพิจารณา/การทำสัญญาเช่า	๔๖
๓.๔ กระบวนการการจัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้ชุมชนในที่ดินสาธารณประโยชน์	๔๘
๓.๔.๑ ประเภทของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน	๔๙
๓.๔.๒ คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน	๔๙
๓.๔.๓ หลักเกณฑ์การจัดระเบียบที่ดินสาธารณประโยชน์ให้ชุมชนทำกินหรืออยู่อาศัย ตามนโยบายรัฐบาล และคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)	๕๐
๓.๔.๔ ข้อกำหนดการใช้ที่ดินของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน	๕๑
๓.๕ กระบวนการการจัดที่ดินให้ชุมชนในที่ราชพัสดุ	๕๒
๓.๕.๑ หลักเกณฑ์การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในที่ราชพัสดุ	๕๒
๓.๕.๒ ประเภทของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน	๕๓
๓.๕.๓ คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน	๕๓
๓.๕.๔ แนวทางการดำเนินงาน	๕๔
๓.๕.๕ ข้อกำหนดการใช้ที่ดินของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน	๕๕
๓.๖ กระบวนการการจัดที่ดินให้ชุมชนในพื้นที่นิคมสร้างตนเอง	๕๗
๓.๖.๑ หลักเกณฑ์การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน (การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์)	๕๗
๓.๖.๒ ประเภทของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน	๕๗
๓.๖.๓ คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน	๕๘
๓.๖.๔ แนวทางการดำเนินงาน	๕๘
๓.๖.๕ ข้อกำหนดการใช้ที่ดินของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน	๕๙

สารบัญรูปภาพ

เรื่อง		หน้า
๒.๔-๑	ขั้นตอนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน	๑๘
๒.๕-๑	ขั้นตอนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการจัดที่ดิน	๒๐
๒.๖-๑	ขั้นตอนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ	๒๔
๒.๗-๑	กระบวนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด)	๒๗
๓.๑-๑	ขั้นตอนการอนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ	๓๘
๓.๕-๑	แนวทางดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในพื้นที่ที่ดินราชพัสดุ	๕๖

ภาคผนวก

เรื่อง	หน้า
ภาคผนวก ก	๖๑
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗	
ภาคผนวก ข	๖๗
คำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗	
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ	
ภาคผนวก ค	๗๓
คำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๘	
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด)	
ภาคผนวก ง	๗๗
คำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ ๒/๒๕๕๘	
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย	
ภาคผนวก จ	๘๑
คำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘	
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการบูรณาการกฎหมายการบริหารจัดการที่ดิน	
ภาคผนวก ฉ	๘๕
คำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ ๔/๒๕๕๘	
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน	

ส่วนที่ ๑

การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ตามนโยบายรัฐบาล

ส่วนที่ ๑

การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล

การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน เป็นการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี) แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ ด้านที่ ๓ การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ ข้อ ๓.๗ “แก้ปัญหาการไร้ที่ดินทำกินของเกษตรกรและการรุกล้ำเขตป่าสงวน โดยการกระจายสิทธิการถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ได้รุกล้ำ และออกมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือไปอยู่ในครอบครองของผู้ที่มิใช่เกษตรกร ...” และด้านที่ ๙ การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรและการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ข้อ ๙.๓ “... เร่งรัดการจัดสรรที่ดินให้แก่ผู้ยากไร้โดยไม่ต้องเป็นกรรมสิทธิ์ แต่รับรองสิทธิร่วมในการจัดการที่ดินของชุมชน ...”

ในคราวประชุมร่วมคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติและนายกรัฐมนตรี มีข้อสั่งการ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินทำกินขึ้น โดยให้มีผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการ รวมทั้งให้มีผู้แทนจากภาคเอกชนและภาคประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในคณะกรรมการด้วย

๑.๑ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๗

๑. อนุมัติหลักการร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. .... และส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา แล้วดำเนินการต่อไปได้

๒. อนุมัติให้ยกเว้นการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๒๕ เรื่อง นโยบายการใช้และกรรมสิทธิ์ที่ดิน ข้อ ฉ ที่กำหนดให้การจัดที่ดินซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ ที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ให้ดำเนินการต่อไป แต่ไม่ให้ขยายพื้นที่ดำเนินการ ยกเว้นในกรณีการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและพัฒนาที่ดิน

๑.๒ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๒๐๖ ง ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๗ เป็นต้นไป โดยมีเหตุผลความจำเป็นเพื่อให้การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และพัฒนาศักยภาพการใช้ประโยชน์ในที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศ โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) มีอำนาจหน้าที่จัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ กำหนดแนวทางหรือมาตรการเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามนโยบายและแผนฯ อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ฯลฯ โดยในการจัดทำนโยบายและแผนฯ คทช. ต้องคำนึงถึงอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ สิทธิในทรัพย์สินของประชาชน การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และหลักการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล เป็นธรรมและยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศ

๑.๓ คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

๑.๓.๑ องค์ประกอบ

นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธาน คนที่ ๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธาน คนที่ ๒ กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน ๙ ท่าน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน ๑๐ ท่าน เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ ๒ คน

๑.๓.๒ กรรมการโดยตำแหน่ง

๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๔) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๕) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
๖) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๗) ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
๘) เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
๙) เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑.๓.๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

นายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน คทช. จำนวน ๘ ท่าน ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๘ ดังนี้

๑) นายประทีป เจริญพร ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการที่ดินหรือทรัพยากรดิน
๒) นายโสภณ ชมชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการที่ดินหรือทรัพยากรดิน

๓) นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔) นายสมศักดิ์ สุขสำราญ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๕) นายมณฑล สุดประเสริฐ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านผังเมือง
๖) นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการปฏิรูปที่ดิน
๗) นายพจน์ สุขมหา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายที่ดิน
๘) นายวัลลภ พริ้งพงษ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หมายเหตุ : ลำดับที่ ๓ นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอลาออกจากการเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เนื่องจากได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

๑.๓.๔ อำนาจหน้าที่

๑) จัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ

๒) กำหนดแนวทางหรือมาตรการเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

๓) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการ ในกรณีที่ปรากฏว่าการดำเนินงานของคณะกรรมการตามกฎหมายหรือหน่วยงานของรัฐไม่เป็นไปตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

๔) ติดตาม ประสานงาน สนับสนุน หรือเร่งรัดการดำเนินงานของคณะกรรมการตามกฎหมายหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

๕) กำหนดแนวทางหรือมาตรการในการบูรณาการความร่วมมือและประสานงาน ระหว่างหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐกับประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินหรือทรัพยากรดิน

๖) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดให้มี ปรับปรุง แก้ไข หรือยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๑.๔ นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

คทช. ในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ เห็นชอบในหลักการกรอบยุทธศาสตร์ ๔ ด้าน ตาม ร่างนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านการรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ที่ดินและทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการจัดที่ดินให้ประชาชนผู้ยากไร้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

โดยในระยะแรก ให้มุ่งเน้นการดำเนินงานในยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการจัดที่ดินให้ประชาชนผู้ยากไร้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรมก่อน เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลในการดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน และต่อมาในการประชุม คทช. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ที่ประชุมเห็นชอบ ร่าง นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๑.๕ นโยบายการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

๑) การจัดที่ดินให้แก่ผู้ยากไร้ โดยไม่ให้กรรมสิทธิ์ แต่อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐเป็นกลุ่มหรือชุมชน ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ คทช. กำหนด ในรูปแบบสหกรณ์ หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม เพื่อร่วมกันบริหารจัดการที่ดิน รวมทั้งการส่งเสริมการประกอบอาชีพตามศักยภาพของพื้นที่

๒) ที่ดินของรัฐทุกประเภท ต้องป้องกันไม่ให้มีการบุกรุกเด็ดขาด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

(๒.๑) พื้นที่ต้นน้ำในเขตชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ และ ๒ ซึ่งในหลักการต้องให้ผู้บุกรุกออกจากพื้นที่ และให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาหาแนวทางแก้ไขให้เหมาะสม โดยน้อมนำแนวพระราชดำริที่เกี่ยวข้องมาปฏิบัติ เช่น โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ โครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่ มาพัฒนาและดูแลหมู่บ้านที่อยู่ในพื้นที่ป่า

(๒.๒) พื้นที่กันชนรอบพื้นที่ป่าอนุรักษ์และพื้นที่ป่าสมบูรณ์ ให้จัดในรูปแบบป่าชุมชนเพื่อป้องกันไม่ให้พื้นที่ป่าสมบูรณ์ถูกบุกรุก

๓) การจัดที่ดินของรัฐให้แก่ผู้ยากไร้ ภายใต้การดำเนินงานของ คทช. ให้เป็นไปตามกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานของรัฐ และ คทช. กำหนด เรียกชื่อว่า “การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน”

๔) แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงาน

(๔.๑) การเร่งแก้ไขปัญหา กรณีราษฎรหรือชุมชนที่ได้รับความเดือดร้อน จากการอยู่อาศัยและทำกินในเขตป่าโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายมาเป็นระยะเวลานาน โดยพื้นที่ดังกล่าวไม่เป็นเขตพื้นที่ต้นน้ำลำธาร หรือเขตอนุรักษ์ที่มีความอ่อนไหว ให้มีการจัดที่ดินให้แก่ราษฎรกลุ่มนี้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ คทช. กำหนด เพื่อแก้ไขปัญหาและลดแรงกดดัน โดยให้ราษฎรกลุ่มดังกล่าวสามารถใช้ประโยชน์พื้นที่ในรูปแบบสหกรณ์ แต่ไม่ให้กรรมสิทธิ์ เนื่องจากเป็นที่ดินของรัฐ โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบเรื่องการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ให้การสนับสนุนทางด้านการพัฒนาอาชีพตามศักยภาพของพื้นที่ การกำหนดรูปแบบอาชีพ เพื่อให้ราษฎรมีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เช่น ส่งเสริมการปลูกพืชตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำเรื่อง Zoning การเกษตร มาประกอบการพิจารณา การทำนาแปลงรวม สนับสนุนเรื่องเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย รวมถึงการจัดวางผังการใช้ประโยชน์ การจัดระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการพื้นฐาน

(๔.๒) กรณีที่ราษฎรหรือชุมชนที่อยู่ในเขตต้นน้ำลำธารหรือเขตอนุรักษ์ที่มีความอ่อนไหว ซึ่งหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการเคลื่อนย้ายให้อยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม จะดำเนินการจัดที่ดินทำกินในที่ดินของรัฐที่มีความเหมาะสมภายในเขตจังหวัดหรือจังหวัดใกล้เคียง ให้อยู่เป็นกลุ่มหรือชุมชนในรูปแบบสหกรณ์หรือรูปแบบอื่น โดยไม่ให้กรรมสิทธิ์ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ คทช. กำหนด โดยระหว่างการจัดที่ดินทำกิน จะต้องชี้แจงแก่ราษฎรเพื่อสร้างความเข้าใจ และกำหนดมาตรการในการเยียวยาที่เหมาะสม เพื่อให้ราษฎรเข้าร่วมดำเนินการโดยสมัครใจ

๑.๖ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๑.๖.๑ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล

๑) อนุมัติหลักการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในลักษณะแปลงรวม โดยมิให้กรรมสิทธิ์ แต่อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐเป็นกลุ่มหรือชุมชนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ คทช. กำหนด ในรูปแบบสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม โดยการดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของประเภทที่ดิน กำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ข้อกำหนด หรือเงื่อนไขภายใต้ความเห็นชอบของ คทช. ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ

๒) รับทราบกระบวนการการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ในที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๑ กระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่ ส.ป.ก. สำหรับพื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๒ และผลการดำเนินงานของ คทช. โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถดำเนินการจัดให้ชุมชนเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินได้ ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ตามความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๓) ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บริหารจัดการที่ดินทำกินตามนโยบายรัฐบาลให้เกิดประโยชน์สูงสุด และจัดให้มีการปลูกป่าเพิ่มเติมในพื้นที่ที่มีความเหมาะสม รวมทั้งพิจารณาออกกฎหมายเพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ แต่ไม่สามารถนำมาเรียกร้องให้รัฐออกเอกสารสิทธิ เช่น โฉนดที่ดิน ให้ในภายหลัง ฯลฯ

๑.๖.๒ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙

รับทราบกระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ตามนโยบายรัฐบาลในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ปฏิรูปที่ดิน พื้นที่สาธารณประโยชน์ และพื้นที่ป่าชายเลนในภาพรวม ฯลฯ

๑.๖.๓ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐

รับทราบกระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในพื้นที่ที่ราชพัสดุ

ส่วนที่ ๒

กลไกในการขับเคลื่อน
การดำเนินงานจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน

ส่วนที่ ๒

กลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน

๒.๑ คณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

นายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๒ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ และมติ คทช. ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ และ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการภายใต้ คทช. จำนวน ๔ คณะ เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ดังนี้

๑. คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน มีองค์ประกอบ ดังนี้

ประธาน : รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
รองประธาน : ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
อนุกรรมการและเลขานุการ : อธิบดีกรมป่าไม้

มีอำนาจหน้าที่สำรวจ ตรวจสอบ จัดทำข้อมูลที่ดิน และแผนที่ขอบเขตที่ดิน ที่จะจัดให้แก่ผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ทำกินและที่อยู่อาศัย พร้อมด้วยรายชื่อผู้ครอบครอง และส่งมอบให้คณะอนุกรรมการจัดที่ดินดำเนินการ ฯลฯ

๒. คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน มีองค์ประกอบ ดังนี้

ประธาน : รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย

รองประธาน : ปลัดกระทรวงมหาดไทย

อนุกรรมการและเลขานุการ : อธิบดีกรมที่ดิน

มีอำนาจหน้าที่สำรวจ ตรวจสอบ และจัดทำข้อมูลผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ทำกินและที่อยู่อาศัย กำหนดหลักเกณฑ์การจัดที่ดิน และหลักเกณฑ์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง จัดที่ดินเพื่อจัดให้แก่ผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ทำกินและที่อยู่อาศัย ในรูปแบบชุมชนที่เหมาะสม เช่น สหกรณ์ หรือรูปแบบอื่นๆ โดยพิจารณาร่วมกับคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ฯลฯ

๓. คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ มีองค์ประกอบ ดังนี้

ประธาน : รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมาย

รองประธาน : ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

อนุกรรมการและเลขานุการ : อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริม พัฒนาอาชีพ และการตลาดในรูปแบบเศรษฐกิจชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้การใช้ระบบการอนุรักษ์ดินและน้ำ พัฒนาระบบสาธารณูปโภค พัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้ในรูปแบบสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม ฯลฯ

๔. คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) มีองค์ประกอบ ดังนี้

ประธาน : ผู้ว่าราชการจังหวัด

อนุกรรมการและเลขานุการ : หัวหน้าสำนักงานจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด สหกรณ์จังหวัด

เป็นกลไกการทำงานในระดับจังหวัด มีอำนาจหน้าที่สำรวจ ตรวจสอบ จัดทำข้อมูลที่ดินและแผนที่ขอบเขตที่ดินในพื้นที่ที่จะจัดให้แก่ผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย ตรวจสอบและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ครอบครองที่ดินและรายชื่อผู้ยากไร้ จัดทำแผนปฏิบัติการการจัดที่ดิน การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพและการตลาดให้แก่ผู้ยากไร้ ตรวจสอบหลักเกณฑ์การจัดที่ดิน รวมทั้งหลักเกณฑ์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง และจัดที่ดินให้แก่ผู้ยากไร้ รวมทั้งส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาด ตลอดจนพัฒนาระบบสาธารณูปโภค โดยดำเนินการร่วมกับคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ

๒.๒ ที่ดินที่นำมาจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล

๒.๒.๑ ลักษณะที่ดิน

ที่ดินของรัฐที่มีความเหมาะสมและมีศักยภาพในการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน จำแนกเป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑) ที่ดินของรัฐที่มีราษฎรครอบครอง

๒) พื้นที่ว่างเปล่าไม่มีผู้ครอบครอง และมีศักยภาพในการจัดที่ดิน

๒.๒.๒ ประเภทที่ดิน

ที่ดินที่นำมาจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน มี ๖ ประเภท (ณ เดือนมกราคม ๒๕๖๑)

๑) ป่าสงวนแห่งชาติ

๒) ป่าชายเลน

๓) ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

๔) ที่ดินสาธารณประโยชน์

๕) ที่ราชพัสดุ

๖) ที่ดินสงวนเพื่อกิจการนิคมในนิคมสร้างตนเอง

๒.๓ ขั้นตอนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในภาพรวม

๑. หน่วยงานรับผิดชอบพื้นที่ ได้แก่ กรมป่าไม้ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมที่ดิน กรมธนารักษ์ ฯลฯ กำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมและมีความพร้อมในการจัดที่ดิน และดำเนินการจัดทำข้อมูลพื้นที่ พร้อมประสาน คทช.จังหวัด เตรียมความพร้อมในการนำเสนอพื้นที่

กรณี คทช. จังหวัด พิจารณาแล้วเห็นว่า มีพื้นที่เหมาะสมที่จะดำเนินการนอกเหนือจากพื้นที่เป้าหมายที่คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินกำหนด คทช. จังหวัด สามารถแจ้งหน่วยงานรับผิดชอบพื้นที่พิจารณานำเสนอคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินเพื่อกำหนดเป็นพื้นที่เป้าหมายดำเนินการได้

๒. หน่วยงานรับผิดชอบพื้นที่ เสนอข้อมูลพื้นที่พร้อมข้อมูลผู้ครอบครองที่ดินเดิมที่หน่วยงานรับผิดชอบพื้นที่ได้สำรวจไว้แล้ว (ถ้ามี) ต่อคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน

๓. คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน พิจารณาข้อมูลพื้นที่ เพื่อคัดเลือกและกำหนดเป็นพื้นที่เป้าหมายที่จะดำเนินการ แล้วแจ้งให้ คทช. จังหวัด พิจารณาดำเนินการ พร้อมทั้งแจ้งกระทรวงมหาดไทยทราบเพื่อประสานการปฏิบัติและขับเคลื่อนการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๔. คทช. จังหวัด พิจารณาขอบเขตพื้นที่เป้าหมายที่จะดำเนินการและข้อมูลผู้ครอบครองที่ดินเดิมที่หน่วยงานรับผิดชอบพื้นที่ได้สำรวจไว้แล้ว (ถ้ามี) แล้วรายงานผลการพิจารณาพร้อมข้อมูลต่อคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน

๕. คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน พิจารณาให้ความเห็นชอบพื้นที่เป้าหมายและแจ้งผลการพิจารณาไปยัง คทช. จังหวัด เพื่อทราบ พร้อมทั้งส่งข้อมูลให้คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน เพื่อดำเนินการตามกระบวนการจัดที่ดิน รวมถึงแจ้งให้คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ และฝ่ายเลขานุการ คทช. ทราบ เพื่อเป็นการประสานการปฏิบัติและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง แล้วรายงานต่อ คทช. เพื่อรับทราบผลการดำเนินงาน

สำหรับพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และป่าชายเลน เมื่อ คทช. จังหวัด รับแจ้งผลการพิจารณาเห็นชอบให้นำพื้นที่ไปดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนจากคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินแล้ว ให้จังหวัดยื่นขออนุญาตตามกฎหมายของที่ดินแต่ละประเภท

๖. คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ คุณสมบัติ และประเภทของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินของที่ดินแต่ละประเภท และเสนอต่อ คทช. พิจารณาให้ความเห็นชอบ

๗. คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน ส่งข้อมูลพื้นที่พร้อมข้อมูลผู้ครอบครองที่ดินเดิมที่หน่วยงานรับผิดชอบพื้นที่ได้สำรวจไว้แล้ว (ถ้ามี) ให้ คทช. จังหวัด ตรวจสอบ เพื่อคัดเลือกบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่ คทช. เห็นชอบ และจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับการจัดที่ดิน ส่งให้คณะอนุกรรมการจัดที่ดินทราบแล้วรายงาน คทช. เพื่อรับทราบผลการดำเนินงาน

๘. เมื่อ คทช. จังหวัด คัดเลือกบุคคลตามหลักเกณฑ์ในพื้นที่แล้ว

๘.๑ ผู้ได้รับการจัดที่ดินรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มหรือชุมชน ตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่ คทช. กำหนด ในรูปแบบสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม หรือกรณีที่มีการจัดตั้งสหกรณ์แล้ว สมาชิกส่วนใหญ่จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน เพื่อร่วมกันบริหารจัดการที่ดิน

๘.๒ กรณีพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่สาธารณประโยชน์ ที่ราชพัสดุ ให้มีการรวมกลุ่มเป็นองค์กรนิติบุคคล หรือจัดตั้งสหกรณ์ แล้วยื่นขออนุญาต/อนุญาตให้ใช้ประโยชน์/ให้เช่า/อื่นๆ ตามกฎหมายของที่ดินแต่ละประเภท

๙. คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน ส่งบัญชีรายชื่อผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินให้คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง คทช. จังหวัด ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพตามกรอบการดำเนินงานที่คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพกำหนด แล้วแจ้งฝ่ายเลขานุการ คทช. ทราบ เพื่อรายงานต่อ คทช. รับทราบผลการดำเนินงาน

๒.๔ ขั้นตอนการดำเนินงาน ของคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน

มีขั้นตอนการดำเนินงานสรุปได้ ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. หน่วยงานรับผิดชอบพื้นที่ นำเสนอพื้นที่เป้าหมายที่มีความพร้อมในการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในลักษณะแปลงรวม ให้คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินพิจารณา

๒. คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน จัดประชุมเพื่อพิจารณากำหนดพื้นที่เป้าหมายที่จะดำเนินการตามที่หน่วยงานเสนอ แล้วส่งให้คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) ทราบและพิจารณาดำเนินการ พร้อมทั้งแจ้งกระทรวงมหาดไทยเพื่อประสานงานการปฏิบัติและขับเคลื่อนการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓. เมื่อ คทช.จังหวัด ได้รับแจ้งจากคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินแล้ว ให้จัดประชุมเพื่อพิจารณาขอบเขตพื้นที่เป้าหมายที่จะดำเนินงาน/ข้อมูลผู้ครอบครองที่ดินเดิมที่หน่วยงานรับผิดชอบพื้นที่ได้สำรวจไว้แล้ว (ถ้ามี)

๔. คทช.จังหวัด นำเสนอข้อมูลขอบเขตพื้นที่ที่จะดำเนินการ/ข้อมูลผู้ครอบครองที่ดิน (ถ้ามี) ตามข้อ ๓. ที่ผ่านการพิจารณาของ คทช.จังหวัด แล้ว ให้คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินพิจารณา

๕. คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินพิจารณาข้อมูลตามที่ คทช.จังหวัด เสนอ หากเห็นชอบให้นำพื้นที่ดังกล่าวไปดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในลักษณะแปลงรวม แล้วดำเนินการดังนี้

๕.๑) แจ้งให้ คทช.จังหวัด ทราบเพื่อมอบหมายหน่วยงาน ยื่นขออนุญาต/จัดทำสัญญา /อื่นๆ ตามกฎหมายแต่ละประเภทพื้นที่

๕.๒) แจ้งให้คณะอนุกรรมการจัดที่ดินทราบ พร้อมข้อมูลของ คทช.จังหวัด ขอบเขตพื้นที่/ข้อมูลผู้ครอบครองที่ดิน (ถ้ามี) เพื่อดำเนินการตามกระบวนการจัดที่ดินต่อไป และแจ้งให้คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพทราบเป็นการประสานการปฏิบัติเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๕.๓) รายงานให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ทราบ

หมายเหตุ : กรณี คทช.จังหวัด พิจารณาแล้วเห็นว่า มีพื้นที่เหมาะสมที่จะดำเนินการนอกเหนือจากพื้นที่เป้าหมายที่คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินกำหนด คทช.จังหวัด สามารถแจ้งหน่วยงานรับผิดชอบพื้นที่พิจารณานำเสนอคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินเพื่อกำหนดเป็นพื้นที่เป้าหมายดำเนินการได้

หมายเหตุ : กรณี คทช. จังหวัด พิจารณาแล้วเห็นว่ามีพื้นที่เหมาะสมที่จะดำเนินการ นอกเหนือจากพื้นที่เป้าหมายที่คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินกำหนด คทช.จังหวัด สามารถแจ้งหน่วยงานรับผิดชอบพื้นที่พิจารณานำเสนอคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินเพื่อกำหนดเป็นพื้นที่เป้าหมายดำเนินการได้

รูปที่ ๒.๔-๑ ขั้นตอนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน

๒.๕ ขั้นตอนการดำเนินงาน ของคณะอนุกรรมการจัดที่ดิน

คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน มีอำนาจหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์ คุณสมบัติ ประเภทผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน และข้อกำหนดอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบ กระบวนการและแนวทางการจัดราษฎรลงในที่ดินของรัฐแต่ละประเภท ซึ่งการอนุญาตให้จัดที่ดิน ให้เป็นไปตามกฎหมายของหน่วยงานรับผิดชอบ โดยต้องผ่านความเห็นชอบของ คทช. และคณะอนุกรรมการจัดที่ดิน มีกรอบการดำเนินงานจัดที่ดินอยู่ภายในพื้นที่ที่คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินส่งมอบเท่านั้น (ตามมติที่ประชุมคณะอนุกรรมการจัดที่ดิน ครั้งที่ ๔/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๘) โดยที่ดินของรัฐที่นำมาดำเนินการ แบ่งได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑. การจัดระบบ

นำที่ดินของรัฐที่ไม่มีผู้ครอบครอง (ที่ว่าง) มาบริหารจัดการอย่างเป็นระบบให้แก่ราษฎรได้ใช้ประโยชน์

๒. การจัดระเบียบ

นำที่ดินของรัฐที่มีผู้ครอบครอง (ที่มีการบุกรุก) มาจัดระเบียบ (ตามมติที่ประชุมคณะอนุกรรมการจัดที่ดิน ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๘)

มีขั้นตอนการดำเนินงานสรุปได้ ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. คณะอนุกรรมการจัดที่ดินรับมอบพื้นที่ดำเนินการ พร้อมทั้งข้อมูลผู้ถือครอง (ถ้ามี) จากคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน

๒. ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการจัดที่ดิน ตรวจสอบข้อมูลเพื่อกำหนดกรอบ และจัดทำข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการสำรวจตรวจสอบในพื้นที่ พร้อมทั้งจัดส่งแผนที่พร้อมบัญชีผู้ถือครอง (ถ้ามี) ที่ได้จากคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินให้ คทช. จังหวัด สำรวจข้อมูลในพื้นที่

รูปที่ ๒.๕-๑ ขั้นตอนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการจัดที่ดิน

๓. คทช. จังหวัด ดำเนินการสำรวจข้อมูลในพื้นที่

๑) จัดทำบัญชีสถานะและแยกประเภทผู้ถือครองที่ได้จากการสำรวจ (ถ้ามี)

๒) ดำเนินการคัดเลือกบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่ คทช. กำหนด และจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดิน

๓) รายงานผลต่อคณะอนุกรรมการจัดที่ดินทราบ

๔. คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน ส่งบัญชีรายชื่อผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดินให้คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๕. รายงาน คทช. ทราบ

๒.๖ ขั้นตอนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

มีขั้นตอนการดำเนินงานสรุปได้ ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. รับและตรวจสอบข้อมูลพื้นที่ดำเนินการและรายชื่อผู้ครอบครองที่ดินเดิม (ถ้ามี) จากคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน

๒. รับและตรวจสอบข้อมูลพื้นที่ดำเนินการ และบัญชีรายชื่อผู้ได้รับการจัดที่ดิน จากคณะอนุกรรมการจัดที่ดิน/คทช. จังหวัด

๓. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ และ คทช. จังหวัด ดำเนินการในพื้นที่ดำเนินการ เพื่อวางแผนและดำเนินการส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาด รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในรูปแบบเศรษฐกิจชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้การใช้ระบบการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม โดยมีกรอบการดำเนินงาน ๖ ด้าน ดังนี้

๑) ด้านการพัฒนาที่ดิน

สำรวจ จำแนกพื้นที่ และกำหนดเขตการใช้ที่ดินทำกินในพื้นที่ ได้แก่ สภาพพื้นที่ พื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์เพื่อเกษตรกรรม ทั้งในและนอกเขตชลประทาน พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง และพื้นที่แหล่งน้ำ รวมทั้งการทำแผนการพัฒนาที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดิน การให้การศึกษาอบรมองค์ความรู้ตามแผนการส่งเสริม ปรับปรุงบำรุงดินให้เหมาะสมกับการปลูกพืชในพื้นที่

๒) ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำและการพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน

สำรวจแหล่งน้ำ ปัจจัยพื้นฐาน และระบบสาธารณูปโภค เพื่อจัดทำแผนการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งน้ำ รวมทั้งการจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อสนับสนุนการเกษตรในพื้นที่โครงการ เช่น การขุดลอกแหล่งน้ำ ก่อสร้างฝายพร้อมระบบส่งน้ำ และก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ ฯลฯ

๓) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

(๓.๑) จัดทำเมนูอาชีพ เพื่อเป็นทางเลือกในการประกอบอาชีพ เช่น พืช ปศุสัตว์ ประมง เกษตรผสมผสาน เป็นต้น

(๓.๒) สำรวจข้อมูล/จัดเวทีประชาคมเพื่อสอบถามความต้องการของชุมชนในพื้นที่ตามกลุ่มผู้ผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อใช้ในการวางแผนการส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาดตามภารกิจของหน่วยงาน ให้สอดคล้องกับศักยภาพของดินและแผนการใช้ที่ดิน สำหรับการใช้ที่ดินไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ หน่วยงานระดับจังหวัดจะดำเนินการจัดทำแผนการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตามแผนที่ Agri-Map

๔) ด้านการส่งเสริมการรวมกลุ่ม

ส่งเสริม สนับสนุนการรวมกลุ่มตามความสมัครใจของผู้ได้รับการจัดที่ดิน เพื่อการรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มหรือชุมชน ตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่ คทช. กำหนด ในรูปแบบสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม กรณีที่มีการจัดตั้งสหกรณ์แล้ว สมาชิกส่วนใหญ่จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน เพื่อร่วมกันบริหารจัดการที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ รวมทั้งจัดทำแผนการส่งเสริมการดำเนินงานกลุ่มหรือสหกรณ์ เพื่ออำนวยประโยชน์แก่สมาชิกในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต ตามความต้องการของสมาชิกและชุมชนในพื้นที่

๕) ด้านการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อการประกอบอาชีพ

(๕.๑) สำรวจความต้องการของผู้ได้รับการจัดที่ดินในพื้นที่ เกี่ยวกับเงินทุนในการประกอบอาชีพ

(๕.๒) แนวทางการสนับสนุนเงินทุนในการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพทางการเกษตรในพื้นที่

(๕.๒.๑) กรณีมีการจัดตั้งสหกรณ์ในพื้นที่ สามารถสนับสนุนเงินทุนในการส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาดแก่เกษตรกรสมาชิกของสหกรณ์ มีช่องทางดังนี้

(๑) จากกองทุนพัฒนาสหกรณ์ โดยผ่านกรมส่งเสริมสหกรณ์ ให้สหกรณ์กู้ยืม โดยมีคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ เป็นผู้ค้ำประกัน เพื่อให้เกษตรกรสมาชิกของสหกรณ์กู้ยืมเป็นทุนในการประกอบอาชีพ

(๒) จากสถาบันการเงิน ให้สหกรณ์กู้ยืม โดยใช้หลักประกันตามระเบียบที่สถาบันการเงินกำหนด

๕.๒.๒) กรณีไม่มีการจัดตั้งสหกรณ์ในพื้นที่ เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดิน ในพื้นที่สามารถใช้แหล่งเงินทุนจาก ธ.ก.ส. โดยใช้หลักประกันเป็นบุคคล หรือกลุ่มบุคคล หรือใช้ผลผลิตทางการเกษตรเป็นหลักประกัน

๖) ด้านการส่งเสริมและจัดทำบัญชีครัวเรือน

วางแผนเพื่อการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกร ผู้ได้รับการจัดที่ดิน รายบุคคล/ครัวเรือน ด้วยกระบวนการเรียนรู้ด้านบัญชีครัวเรือน จัดทำฐานข้อมูลเกษตรกร ส่งเสริมการจัดทำบัญชีต้นทุนการผลิต บูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนประกอบอาชีพและการตลาดของเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินในการใช้ข้อมูลทางบัญชี ฯลฯ

๔. หน่วยงานใน คทช. จังหวัด ด้านส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บูรณาการในการขับเคลื่อนการส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาด รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินในพื้นที่โครงการตามแผนงาน

๕. คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ กำกับ ติดตาม และเร่งรัดการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนงาน และมาตรการที่ คทช. กำหนด พร้อมรายงานผลการดำเนินงานเสนอ คทช.

๑ รับมอบ และตรวจสอบข้อมูลพื้นที่ดำเนินการ และรายชื่อผู้ครอบครองที่ดินเดิม (ถ้ามี) จากคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน

๒ รับมอบข้อมูลพื้นที่และบัญชีรายชื่อผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินจากคณะอนุกรรมการจัดที่ดิน /คทช. จังหวัด

๓ หน่วยงานภายใต้คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ/คทช. จังหวัด ร่วมบูรณาการวางแผนส่งเสริมอาชีพและการตลาด รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิต

- การพัฒนาที่ดิน
- การพัฒนาแหล่งน้ำและการพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน
- ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ
- ส่งเสริมการรวมกลุ่ม
- การเข้าถึงแหล่งเงินทุน
- จัดทำบัญชีครัวเรือน

๔ บูรณาการการขับเคลื่อนการส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาด รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ได้รับการจัดที่ดินในพื้นที่เป้าหมาย

๕ ติดตามและรายงานผลการดำเนินงานเสนอ คทช.

รูปที่ ๒.๖-๑ ขั้นตอนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

๒.๗ ขั้นตอนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด)

มีขั้นตอนการดำเนินงานสรุปได้ ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. ด้านการจัดหาที่ดิน

๑) เมื่อ คทช.จังหวัด ได้รับแจ้งพื้นที่เป้าหมายจากคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินแล้ว ให้จัดประชุมเพื่อพิจารณาขอบเขตพื้นที่เป้าหมายที่จะดำเนินงาน/ข้อมูลผู้ครอบครองที่ดินเดิมที่หน่วยงานรับผิดชอบพื้นที่ได้สำรวจไว้แล้ว (ถ้ามี)

๒) ให้ คทช.จังหวัด รายงานผลการพิจารณาพร้อมข้อมูลที่ผ่านการพิจารณาของ คทช. จังหวัด แล้ว ตามข้อ ๑) ให้คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

๓) เมื่อ คทช.จังหวัด ได้รับแจ้งผลการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน ซึ่งเห็นชอบให้นำพื้นที่เป้าหมายไปดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนแล้ว กรณีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘ ๔ และป่าชายเลน ให้มอบหมายจังหวัดยื่นขออนุญาตตามกฎหมายของที่ดินแต่ละประเภท

หาก คทช.จังหวัด พิจารณาแล้วเห็นว่า มีพื้นที่เหมาะสมที่จะดำเนินการนอกเหนือจากพื้นที่เป้าหมายที่คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินกำหนด คทช. จังหวัด สามารถแจ้งหน่วยงานรับผิดชอบพื้นที่พิจารณานำเสนอคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินเพื่อกำหนดเป็นพื้นที่เป้าหมายดำเนินการได้

๒. ด้านการจัดที่ดิน

๑) คทช. จังหวัด รับมอบข้อมูลพื้นที่พร้อมข้อมูลผู้ครอบครองที่ดินเดิมที่หน่วยงานรับผิดชอบพื้นที่สำรวจไว้แล้ว (ถ้ามี) จากคณะอนุกรรมการจัดที่ดิน

๒) ดำเนินการตรวจสอบเพื่อคัดเลือกบุคคลตามหลักเกณฑ์ ที่ คทช. กำหนด และจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดิน

เมื่อ คทช. จังหวัด คัดเลือกบุคคลตามหลักเกณฑ์ในพื้นที่แล้ว ผู้ได้รับการจัดที่ดินรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มหรือชุมชนตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่ คทช. กำหนด ในรูปแบบสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม หรือกรณีที่มีการจัดตั้งสหกรณ์แล้ว สมาชิกส่วนใหญ่จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินเพื่อร่วมกันบริหารจัดการที่ดิน

กรณีพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่สาธารณประโยชน์ ที่ราชพัสดุ ให้มีการรวมกลุ่มเป็นองค์กรนิติบุคคลหรือจัดตั้งสหกรณ์ แล้วยื่นขออนุญาต/อนุญาตให้ใช้ประโยชน์ /ให้เช่า/อื่นๆ ตามกฎหมายของที่ดินแต่ละประเภท

๓) รายงานผลต่อคณะอนุกรรมการจัดที่ดินทราบ

๓. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

คทช. จังหวัด ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพดำเนินการ ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ตามกรอบการดำเนินงานที่คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพกำหนด

คำอธิบาย

๑. การจัดหาที่ดิน ดำเนินงานร่วมกับคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน ดังนี้

๑.๑ คทช. จังหวัด รับข้อมูลพื้นที่เป้าหมายที่จะดำเนินการจากคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินแล้ว ดำเนินการตรวจสอบขอบเขตพื้นที่ที่จะดำเนินการและข้อมูลผู้ครอบครองที่ดินเดิม แล้วรายงานผลต่อคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินเพื่อพิจารณาเห็นชอบ

๑.๒ เมื่อ คทช. จังหวัด รับทราบพื้นที่เป้าหมายที่จะดำเนินการตามที่คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินให้ความเห็นชอบและมอบหมายให้จังหวัดยื่นคำขออนุญาต ตามกฎหมายของแต่ละประเภทที่ดิน (กรณีในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าตาม พ.ร.บ. ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ และป่าชายเลน)

๑.๓ รายงานผลต่อคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินทราบ

คำอธิบาย

๒. การจัดที่ดิน ดำเนินงานร่วมกับคณะอนุกรรมการจัดที่ดิน ดังนี้

๒.๑ คทช. จังหวัด รับมอบข้อมูลพื้นที่ และข้อมูลผู้ครอบครองเดิม (ถ้ามี) จากคณะอนุกรรมการจัดที่ดิน

๒.๒ ดำเนินการคัดเลือกบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่ คทช. กำหนด และจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดิน กรณีพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ดินสาธารณประโยชน์ ที่ราชพัสดุ ผู้ได้รับการจัดที่ดินรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่ม/ชุมชน ยื่นขออนุญาต/อนุญาตให้ใช้ประโยชน์/ให้เช่า/อื่นๆ ตามกฎหมายของที่ดินแต่ละประเภท

๒.๓ รายงานผลต่อคณะอนุกรรมการจัดที่ดินทราบ

คำอธิบาย

๓. การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ดำเนินงานร่วมกับคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ดังนี้

๓.๑ คทช. จังหวัด ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ตามกรอบการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

๓.๒ รายงานผลต่อ คทช.

รูปที่ ๒.๗-๑ กระบวนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด)

ส่วนที่ ๒

กระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน

ส่วนที่ ๓

กระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน

๓.๑ กระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

แบ่งออกเป็น ๒ กระบวนการดังนี้

๓.๑.๑ การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์

พื้นที่ดำเนินการ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ผ่านขั้นตอนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน โดยคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินให้ความเห็นชอบให้นำไปดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในลักษณะแปลงรวม และรายงานให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ทราบแล้ว

๑) หลักเกณฑ์การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน (การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์)

เป็นการนำที่ดินของรัฐที่มีผู้ใช้ประโยชน์มาจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ ดังนี้

(๑) จัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในรูปแปลงรวม ตามสภาพพื้นที่ และตามเขตการปกครอง

(๒) การใช้ประโยชน์ในที่ดิน ให้เป็นไปตามข้อกำหนดและเงื่อนไขของหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบของ คทช. แล้ว

(๓) จัดที่ดินให้แก่ผู้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่อยู่แล้ว ตามที่ครอบครองอยู่จริง แต่ไม่เกิน ๒๐ ไร่ หากมีพื้นที่เหลือหรือพื้นที่ที่ไม่มีผู้ทำประโยชน์จึงจะจัดให้ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่ป่าและผู้มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียง โดยพิจารณาจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ตามลำดับตามเกณฑ์ การตรวจสอบข้อมูลการถือครองและแนวทางการจัดที่ดินที่ คทช. เห็นชอบ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการควบคุมและร่วมกันดูแลรักษาพื้นที่ป่าไม้

(๔) ให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน นำที่ดินดังกล่าวไปดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล โดยร่วมกับ คทช. จังหวัด เพื่อดำเนินการจัดที่ดินให้แก่ราษฎรที่มีคุณสมบัติและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ คทช. เห็นชอบ

๒) ประเภทของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

(๑) ผู้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่อยู่แล้วเป็นไปตามผลการตรวจสอบข้อมูลรูปแปลงที่ดิน และข้อมูลของรายชื่อราษฎรผู้ครอบครองโดย คทช. จังหวัด สำหรับผลการตรวจสอบของ คทช. จังหวัด ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติสามารถจำแนกประเภทผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินตามลักษณะการครอบครองได้ดังนี้

- ผู้ครอบครองรายเดิมชื่อตรง/แปลงตรงให้เข้าร่วมโครงการฯ
- ผู้ครอบครองชื่อไม่ตรง(ทายาทผู้ครอบครองรายเดิม)/แปลงตรง ให้เข้าร่วมโครงการฯ
- ผู้ครอบครองรายใหม่/มีการเปลี่ยนมือ ให้ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ครอบครอง

<u>กรณีผ่าน</u> : เข้าร่วมโครงการแบบมีเงื่อนไข ตามที่กรมป่าไม้ได้กำหนดเงื่อนไขว่า “ให้ราษฎรที่ครอบครองที่ดินรายใหม่ปลูกไม้ป่ายืนต้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๔๐ ต้นต่อไร่ โดยให้แล้วเสร็จภายใน ๒ ปี นับแต่วันที่ได้เข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้ ต้องทำการบำรุงรักษาต้นไม้ที่ปลูก หากต้นไม้ที่ปลูกตายต้องปลูกทดแทนด้วย และต้องไม่ตัดต้นไม้ที่ปลูกก่อนได้รับอนุญาต”

กรณีไม่ผ่าน : ไม่เข้าร่วมโครงการฯ (ที่ดินเข้ากองกลาง)

- ไม่ปรากฏชื่อผู้ครอบครอง มีการใช้ที่ดินแต่ไม่พบตัว ให้ คทช. จังหวัด ตรวจสอบเพิ่มเติม ผลการตรวจสอบเป็นคนเดิม เข้าสู่ประเภทผู้ครอบครองรายเดิม / ทายาท กรณีเป็นคนใหม่ เข้าสู่ประเภทผู้ครอบครองรายใหม่/มีการเปลี่ยนมือ

(๒) ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่ป่า

(๓) ผู้มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียง โดยพิจารณาจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ตามลำดับ

๓) คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

(๑) บุคคลสัญชาติไทย

(๒) เป็นผู้ยากไร้ไม่มีที่ทำกิน และ/หรือที่อยู่อาศัย หรือมีรายได้ต่อปีไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท/คน

(๓) บรรลุนิติภาวะแล้ว หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว

(๔) มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียง

(๕) มีความสามารถทำประโยชน์ในที่ดินได้

(๖) ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ

(๗) ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่กำหนด

(๘) ปัจจุบันไม่ได้รับการช่วยเหลือในการจัดที่ดินจากทางราชการ

(๙) กรณีที่คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดพิจารณาเห็นเป็นความจำเป็น เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อย โดยคำนึงถึงลักษณะพื้นที่ สภาพการใช้ประโยชน์ / ทำประโยชน์ คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) จะผ่อนผันการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เป็นการเฉพาะรายก็ได้

๔) แนวทางการดำเนินงาน

(๑) คณะอนุกรรมการจัดที่ดินส่งมอบข้อมูลแปลงที่ดินและรายชื่อผู้ครอบครองให้แก่ คทช. จังหวัดดำเนินการ

(๒) คทช. จังหวัด ร่วมกับหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ (ระดับจังหวัด) สำรวจ/ตรวจสอบ/ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อมูลรูปแปลงที่ดินและข้อมูลของราษฎร ผู้ครอบครองภายในขอบเขตพื้นที่ที่จะดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน และจำแนกประเภทตามลักษณะการครอบครอง

(๓) คทช. จังหวัดรวบรวมข้อมูลรายงานคณะอนุกรรมการจัดที่ดินทราบ เพื่อรายงานให้ คทช. ทราบ

(๔) จังหวัดหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจาก คทช. จังหวัด ขออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗

(๕) หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจาก คทช. จังหวัด ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานเจ้าของพื้นที่

(๖) คทช. จังหวัด ตั้งคณะทำงานจัดที่ดินดำเนินการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์

(๗) คณะทำงานฯ ประชุมชี้แจงราษฎรแจ้งให้ทราบถึงแนวทาง/แผนการดำเนินงาน

(๘) คณะทำงานฯ คัดเลือกบุคคลตามคุณสมบัติประเภทของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินและเงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนที่กำหนด รวมทั้งจัดทำผังแปลงที่ดินและรายชื่อราษฎรที่จะได้รับการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์

(๙) คทช. จังหวัด อนุมัติให้ดำเนินการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ตามผังแปลงและรายชื่อที่คณะทำงานฯ เสนอ จากนั้นรายงานผลให้คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน เพื่อรายงาน คทช. ทราบ

(๑๐) คทช. จังหวัด รวบรวมข้อมูลส่งเรื่องให้ผู้ได้รับอนุญาตและหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ กำกับดูแลให้เป็นไปตามการอนุญาตและข้อกำหนด ภายใต้การบริหารจัดการของ คทช. จังหวัด

๕) ข้อกำหนดการใช้ที่ดินของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

(๑) ต้องทำประโยชน์และ/หรืออยู่อาศัย ด้วยตนเองหรือให้บุคคลในครอบครัวภายในขอบเขตพื้นที่ที่ได้รับการจัดที่ดินเท่านั้น ห้ามขยายพื้นที่

(๒) ห้ามซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ ให้เช่า ให้เช่าซื้อ ให้ยืม โอนสิทธิการเช่า หรือโอนสิทธิการครอบครองให้บุคคลอื่น เว้นแต่ เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายของหน่วยงานที่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน

(๓) สามารถตกทอดไปยังทายาทโดยธรรมได้

(๔) ต้องปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายต่างๆ ของหน่วยงานที่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน รวมถึงข้อกำหนดที่ คทช. จะกำหนดขึ้นใหม่ในภายหลังด้วย

(๕) ให้ความยินยอมและอำนวยความสะดวกกับเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปตรวจสอบพื้นที่ที่จัดที่ดิน

(๖) หากมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด หรือผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินไม่ประสงค์จะใช้ที่ดิน ให้ คทช. จังหวัด สามารถพิจารณายกเลิกการใช้ที่ดิน และให้ผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินต้องส่งคืนพื้นที่

(๗) ห้ามละทิ้งไม่ทำประโยชน์ หรือไม่อยู่อาศัยในที่ดิน หากมีความจำเป็นหรือมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถทำประโยชน์ในที่ดินได้ ให้แจ้งผู้ใหญ่บ้านเพื่อรายงานให้ คทช. จังหวัด ทราบและพิจารณาตามลำดับ

(๘) ห้ามบุกรุกแผ้วถางป่าเพื่อขยายเป็นพื้นที่อยู่อาศัย / ทำกินเพิ่มเติม

(๙) ต้องคอยสอดส่องตรวจตราระมัดระวังมิให้มีการบุกรุกแผ้วถางป่าในบริเวณติดต่อใกล้เคียง ถ้าพบการบุกรุกแผ้วถางป่า ให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ในท้องที่ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่ป่าไม้ ตำรวจ ทหาร เป็นต้น ทราบทันที

(๑๐) ให้ทำการปลูกต้นไม้ชนิดดีมีค่าในพื้นที่ที่ได้รับการจัดที่ดินอย่างน้อย ๒ ต้นต่อไร่ และต้องดูแลรักษาให้เจริญเติบโตอย่างดี

๓.๑.๒ การจัดระบบการใช้ประโยชน์

พื้นที่ดำเนินการพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ผ่านขั้นตอนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน โดยคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน ให้ความเห็นชอบให้นำไปดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในลักษณะแปลงรวม และรายงานให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ทราบ

๑) หลักเกณฑ์การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน (การจัดระบบการใช้ประโยชน์)

เป็นการนำที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ ที่ไม่มีผู้ครอบครองมาจัดระบบการใช้ประโยชน์ ให้แก่ผู้ยากไร้ไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีแต่ไม่พอเลี้ยงชีพ โดยใช้หลักเกณฑ์ดังนี้

(๑) จัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ในรูปแบบแปลงรวมให้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยไม่ให้กรรมสิทธิ์เฉพาะรายตามสภาพพื้นที่และตามเขตการปกครอง

(๒) จัดทำผังแปลงที่ดินตามสัดส่วนที่เหมาะสมกับสภาพการใช้ประโยชน์ในพื้นที่และความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ โดยให้กันพื้นที่ส่วนกลางไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่ทั้งหมดเพื่อปลูกป่าหรือไม้ยืนต้น

(๓) การใช้ประโยชน์ในที่ดิน ให้เป็นไปตามข้อกำหนดและเงื่อนไขของหน่วยงานรับผิดชอบพื้นที่ซึ่งผ่านความเห็นชอบของ คทช. แล้ว

(๔) จัดที่ดินให้ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่สงวนหวงห้ามของรัฐและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามโครงการของทางราชการที่สูญเสียที่ดินทำกิน เป็นลำดับแรก และผู้ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีเพียงเล็กน้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพ ที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินทำกิน โดยพิจารณาจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ตามลำดับ หากมีพื้นที่เหลือจึงจะจัดให้ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ใกล้เคียง

อื่นต่อไป ทั้งนี้ กรณีที่คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดพิจารณาเห็นเป็นความจำเป็น เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อย สามารถกำหนดการคัดกรองและจัดลำดับที่เหมาะสมของชุมชนท้องถิ่นตามที่เห็นควรได้

(๕) ให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวไปดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนหรือโดยร่วมกับ คทช. จังหวัด เพื่อดำเนินการจัดที่ดินให้แก่ราษฎรที่มีคุณสมบัติและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ คทช. เห็นชอบ

๒) ประเภทของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

(๑) ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพโยกย้ายออกจากพื้นที่สงวนหวงห้ามของรัฐ

(๒) ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามโครงการของทางราชการที่สูญเสียที่ดินทำกิน

(๓) ผู้ไร้ที่ดินทำกินที่ขอรับการจัดที่ดินที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดิน โดยพิจารณาจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ตามลำดับ หากมีพื้นที่เหลือ จึงจะจัดให้ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ใกล้เคียงอื่นต่อไป และได้ขึ้นทะเบียนไว้กับทางราชการ

๓) คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

(๑) บุคคลสัญชาติไทย

(๒) เป็นผู้ยากไร้ไม่มีที่ทำกิน และ/หรือที่อยู่อาศัย หรือมีรายได้ต่อปีไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท/คน

(๓) บรรลุนิติภาวะแล้ว หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว

(๔) มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียง

(๕) มีความสามารถทำประโยชน์ในที่ดินได้

(๖) ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ

(๗) ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่กำหนด

(๘) ปัจจุบันไม่ได้รับการช่วยเหลือในการจัดที่ดินจากทางราชการ

(๙) กรณีที่คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด พิจารณาเห็นเป็นความจำเป็น เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อย โดยคำนึงถึงลักษณะพื้นที่ สภาพการใช้ประโยชน์ / ทำประโยชน์ คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) จะผ่อนผันการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เป็นการเฉพาะรายก็ได้

๔) แนวทางการดำเนินงาน

(๑) คณะอนุกรรมการจัดที่ดินส่งมอบข้อมูลพื้นที่ (เนื้อที่และรูปแปลงที่ดิน) ให้แก่ คทช. จังหวัดดำเนินการ

(๒) จังหวัดขออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ หรือตามกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่า พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๓) คทช. จังหวัด จัดตั้งคณะทำงานจัดที่ดินเพื่อดำเนินการจัดระบบการใช้ประโยชน์

- กำหนดขอบเขตแปลงที่ดินพื้นที่สำหรับพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และให้กันพื้นที่ไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่ทั้งหมด เพื่อปลูกป่าหรือไม้ยืนต้น
- การวางผังแปลงที่ดินให้มีขนาดที่เหมาะสมกับสภาพการทำประโยชน์ในพื้นที่ และความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ โดยไม่เกินครอบครัวละ ๑๕ ไร่
- คัดเลือกบุคคลตามคุณสมบัติ ประเภทของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน
- นำเสนอผลการดำเนินการให้ คทช. จังหวัด อนุมัติ

(๔) คทช. จังหวัด อนุมัติให้ดำเนินการจัดระบบการใช้ประโยชน์ ตามผังแปลงและรายชื่อที่คณะทำงานฯ เสนอ จากนั้นรายงานผลให้คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน เพื่อรายงาน คทช. ทราบ

๕) ข้อกำหนดการใช้ที่ดินของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

(๑) ต้องทำประโยชน์และ/หรืออยู่อาศัย ด้วยตนเองหรือให้บุคคลในครอบครัวภายในขอบเขตพื้นที่ที่ได้รับการจัดที่ดินเท่านั้น ห้ามขยายพื้นที่

(๒) ห้ามซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ ให้เช่า ให้เช่าซื้อ ให้ยืม โอนสิทธิการเช่า หรือโอนสิทธิการครอบครองให้บุคคลอื่น เว้นแต่ เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายของหน่วยงานที่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน

(๓) สามารถตกทอดไปยังทายาทโดยธรรมได้

(๔) ต้องปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายต่างๆ ของหน่วยงานที่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน รวมถึงข้อกำหนดที่ คทช. จะกำหนดขึ้นใหม่ในภายหลังด้วย

(๕) ให้ความยินยอมและอำนวยความสะดวกกับเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปตรวจสอบพื้นที่ที่จัดที่ดิน

(๖) หากมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินไม่ประสงค์จะใช้ที่ดิน ให้ คทช.จังหวัด สามารถพิจารณายกเลิกการใช้ที่ดิน และให้ผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินต้องส่งคืนพื้นที่

(๗) ห้ามละทิ้งไม่ทำประโยชน์ หรือไม่อยู่อาศัยในที่ดิน หากมีความจำเป็นหรือมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถทำประโยชน์ในที่ดินได้ ให้แจ้งผู้ใหญ่บ้านเพื่อรายงานให้ คทช.จังหวัด ทราบและพิจารณาตามลำดับ

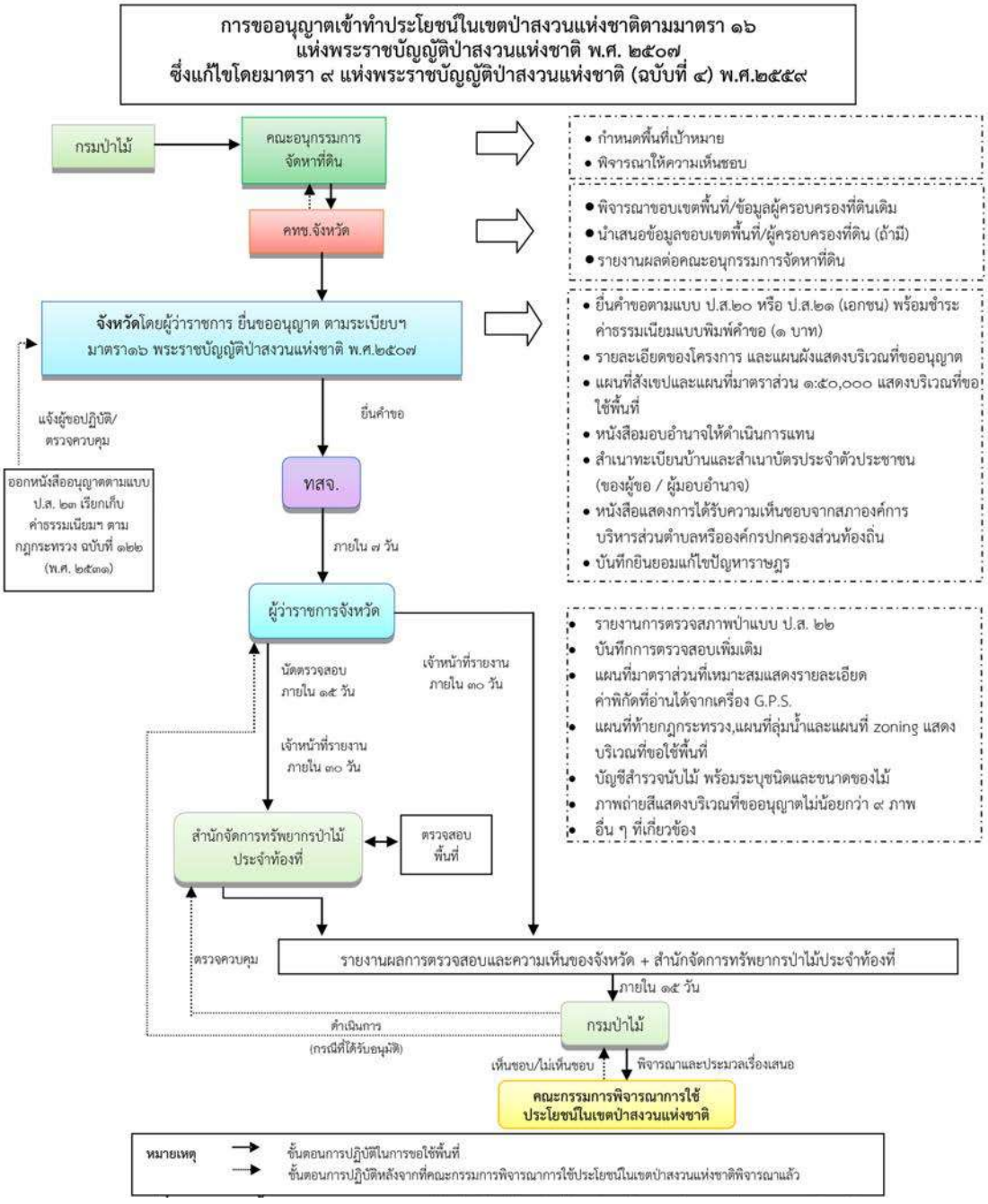
(๘) ห้ามบุกรุกแผ้วถางป่าเพื่อขยายเป็นพื้นที่อยู่อาศัย/ทำกินเพิ่มเติม

(๙) ต้องคอยสอดส่องตรวจตราระมัดระวังมิให้มีการบุกรุกแผ้วถางป่าในบริเวณติดต่อใกล้เคียง ถ้าพบการบุกรุกแผ้วถางป่า ให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ในท้องที่ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่ป่าไม้ ตำรวจ ทหาร เป็นต้น ทราบทันที

รูปที่ ๓.๑-๑ ขั้นตอนการขออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

๓.๒ กระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่ป่าชายเลน

พื้นที่ดำเนินการ เป็นที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ หรือป่าที่เป็นป่าชายเลนที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินให้นำไปดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในลักษณะแปลงรวม และรายงานให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ทราบแล้ว และคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้ยกเว้นมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๔ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๓ และวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ เพื่อนำที่ดินที่เป็นป่าชายเลน ไปจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล

๓.๒.๑ หลักเกณฑ์การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน (การจัดระเบียบ/จัดระบบการใช้ประโยชน์)

เป็นการนำที่ดินของรัฐที่มีผู้ครอบครองใช้ประโยชน์มาจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ รวมทั้งการนำที่ดินของรัฐที่ไม่มีผู้ครอบครองมาจัดระบบการใช้ประโยชน์ให้แก่ผู้ยากไร้ไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีแต่ไม่เพียงพอเลี้ยงชีพ โดยใช้หลักเกณฑ์ดังนี้

๑) จัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในรูปแปลงรวมให้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยไม่ให้กรรมสิทธิ์เฉพาะรายตามสภาพพื้นที่และตามเขตการปกครอง โดยสมาชิกของชุมชนควรมีการรวมกลุ่มกัน ทั้งนี้ อาจประกอบด้วยสมาชิกในกลุ่มตามรูปแบบที่กฎหมายกำหนด เช่น วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ เป็นต้น

๒) การใช้ประโยชน์ในที่ดิน ให้เป็นไปตามข้อกำหนดและเงื่อนไขกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบของ คทช. แล้ว

๓) จัดที่ดินให้แก่ผู้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่อยู่แล้ว ตามที่ครอบครองอยู่จริง แต่ไม่เกิน ๓๐ ไร่ หากมีพื้นที่เหลือหรือพื้นที่ที่ไม่มีผู้ทำประโยชน์ ให้นำมาฟื้นฟูสภาพป่าก่อน หากพื้นที่ไม่เหมาะสมที่จะนำมาฟื้นฟูสภาพป่าจึงจะจัดให้ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่ป่า และผู้มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียง โดยพิจารณาจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ตามลำดับ ตามเกณฑ์การตรวจสอบข้อมูลการถือครองและแนวทางการจัดที่ดินที่ คทช. เห็นชอบ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการควบคุมและร่วมกันดูแลรักษาพื้นที่ป่าชายเลน

๔) ให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน นำที่ดินดังกล่าวไปดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนหรือสมาชิกของชุมชนที่รวมกลุ่มกันตามนโยบายรัฐบาล โดยร่วมกับ คทช.จังหวัด เพื่อดำเนินการจัดที่ดินให้แก่ราษฎรที่มีคุณสมบัติและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ คทช. เห็นชอบ

๕) พื้นที่ที่จะจัดให้ตามโครงการฯ ต้องมีการทำประโยชน์ในพื้นที่ก่อนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๔ และต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

๖) ให้กันที่ดินส่วนที่อยู่ห่างจากริมทะเล ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ เมตร ออกไปก่อน เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าชายเลน

๗) ในการจัดระบบการใช้ประโยชน์ที่ดินให้กับผู้ได้รับการจัดที่ดินรายใหม่ ได้กำหนดพื้นที่ตามความเหมาะสมของที่ดินป่าชายเลนที่สามารถจัดได้ และเหลือจากการจัดให้ผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ดั้งเดิมก่อน

๘) ผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดิน ต้องแจ้งความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ ต่อกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หรือ คทช. จังหวัด

๓.๒.๒ ประเภทของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

๑) ผู้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่อยู่แล้ว

จากการสำรวจเบื้องต้นของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และเป็นไปตามผลการตรวจสอบข้อมูลรูปแปลงที่ดิน และข้อมูลรายชื่อราษฎรผู้ครอบครองจาก คทช.จังหวัด โดยจำแนกประเภทผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินตามลักษณะการครอบครอง ออกเป็น

(๑) ผู้ครอบครองรายเดิมชื่อตรง/แปลงตรง ให้เข้าร่วมโครงการฯ

(๒) ผู้ครอบครองชื่อไม่ตรง (ทายาทผู้ครอบครองรายเดิม)/แปลงตรง ให้เข้าร่วมโครงการฯ

(๓) ผู้ครอบครองรายใหม่/มีการเปลี่ยนมือ ให้ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ครอบครอง

<u>กรณีผ่าน</u> : ให้เข้าร่วมโครงการฯ

<u>กรณีไม่ผ่าน</u> : แจ้งผู้ครอบครองทราบและให้นำพื้นที่มาฟื้นฟูสภาพป่า

(๔) ในพื้นที่ที่ไม่แจ้งความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ ให้ คทช. จังหวัด ตรวจสอบเพิ่มเติมเพื่อยืนยันว่าไม่ประสงค์จะเข้าร่วมโครงการฯ ในกรณีนี้ให้กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

๒) ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่ป่า

๓) ผู้มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียง โดยพิจารณาจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ตามลำดับ

๓.๒.๓ คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

๑) ผู้ครอบครองที่ดินรายเดิม (การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์)

(๑) มีสัญชาติไทยและบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว

(๒) มีความสามารถทำประโยชน์ในที่ดินได้

(๓) ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ

(๔) ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่กำหนด

(๕) ปัจจุบันไม่ได้รับการช่วยเหลือในการจัดที่ดินจากทางราชการ

๒) ผู้ได้รับการจัดที่ดินรายใหม่ (การจัดระบบการใช้ประโยชน์)

(๑) มีสัญชาติไทยและบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว

(๒) มีความสามารถทำประโยชน์ในที่ดินได้

(๓) ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ

(๔) ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่กำหนด

(๕) ปัจจุบันไม่ได้รับการช่วยเหลือในการจัดที่ดินจากทางราชการ

(๖) เป็นผู้ยากไร้ไม่มีที่ทำกินและ/หรือที่อยู่อาศัย หรือมีรายได้ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท/คน/ปี

(๗) มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียง

กรณีที่คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดพิจารณาถึงความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อย โดยคำนึงถึงลักษณะพื้นที่ สภาพการใช้ประโยชน์/ทำประโยชน์ คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) จะผ่อนผันการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เป็นการเฉพาะรายก็ได้

๓.๒.๔ แนวทางการดำเนินงาน

๑) คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน ส่งมอบข้อมูลแปลงที่ดินและรายชื่อผู้ครอบครองที่มี ให้แก่ คทช. จังหวัด ดำเนินการ

๒) คทช. จังหวัด ร่วมกับหน่วยงานรับผิดชอบพื้นที่ (ระดับจังหวัด) สำรวจ/ตรวจสอบ/ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อมูลรูปแปลงที่ดิน และข้อมูลราษฎรผู้ครอบครอง ภายในขอบเขตพื้นที่ที่จะดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน และจำแนกประเภทตามลักษณะการครอบครอง

๓) คทช. จังหวัด รวบรวมข้อมูลรายงานคณะอนุกรรมการจัดที่ดินทราบ เพื่อรายงานให้ คทช. ทราบ

๔) จังหวัดหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจาก คทช. จังหวัด ขออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ หรือตามกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่า พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้ดำเนินการขอยกเว้นมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว

๕) หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจาก คทช.จังหวัด ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานเจ้าของพื้นที่

๖) คทช. จังหวัด อาจตั้งคณะทำงานจัดที่ดินดำเนินการจัดระเบียบ/จัดระบบการใช้ประโยชน์

๗) คณะทำงานฯ ประชุมชี้แจงราษฎรแจ้งให้ทราบถึงแนวทาง/แผนการดำเนินงาน

๘) คณะทำงานฯ คัดเลือกบุคคลตามคุณสมบัติ ประเภทของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน และเงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนที่กำหนด ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบของ คทช. แล้ว รวมทั้งจัดทำผังแปลงที่ดินและรายชื่อราษฎรที่จะได้รับการจัดระเบียบ/จัดระบบการใช้ประโยชน์

๙) คทช.จังหวัด อนุมัติให้ดำเนินการจัดระเบียบ/จัดระบบการใช้ประโยชน์ ตามผังแปลงและรายชื่อที่คณะทำงานฯ เสนอ จากนั้นรายงานผลให้คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน เพื่อรายงาน คทช. ทราบ

๑๐) คทช.จังหวัด รวบรวมข้อมูลส่งเรื่องให้ผู้ได้รับอนุญาต และหน่วยงานผู้รับผิดชอบพื้นที่กำกับดูแลให้เป็นไปตามการอนุญาตและข้อกำหนด ภายใต้การบริหารจัดการของ คทช.จังหวัด

๓.๒.๕ ข้อกำหนดการใช้ที่ดินของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

๑) ต้องทำประโยชน์และ/หรืออยู่อาศัยด้วยตนเอง หรือบุคคลในครอบครัว ภายในขอบเขตพื้นที่ที่ได้รับการจัดที่ดินเท่านั้น ห้ามขยายพื้นที่และต้องทำประโยชน์อย่างต่อเนื่อง

๒) ห้ามซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน ให้ ให้เช่า ให้เช่าซื้อ ให้ยืม โอนสิทธิการเช่า หรือโอนสิทธิการครอบครองให้บุคคลอื่น เว้นแต่ เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายของหน่วยงานที่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน

๓) สามารถตกทอดไปยังทายาทโดยธรรมได้

๔) ต้องปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายต่างๆ ของหน่วยงานที่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน รวมถึงข้อกำหนดที่ คทช. จะกำหนดขึ้นใหม่ในภายหลังด้วย

๕) ให้ความยินยอมและอำนวยความสะดวกกับเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปตรวจสอบพื้นที่ที่จัดที่ดิน

๖) หากมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด หรือผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินไม่ประสงค์จะใช้ที่ดิน ให้ คทช.จังหวัด สามารถพิจารณายกเลิกการใช้ที่ดิน และให้ผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินต้องส่งคืนพื้นที่

๗) อนุญาตให้ใช้ประโยชน์เพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำหรือพืชเกษตรที่มีอยู่เดิมหรือปลูกป่าชายเลน ไม่อนุญาตให้ใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น

๘) การสร้างที่อยู่อาศัยต้องทำเท่าที่จำเป็นแก่ตนเองและบุคคลในครอบครัว จะสร้างที่อยู่อาศัยเพื่อวัตถุประสงค์อื่นมิได้

๙) การทำประโยชน์ของตนจะต้องไม่กระทบต่อระบบนิเวศใกล้เคียง และไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

๑๐) ผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน ต้องให้ความร่วมมือในการปลูกและบำรุงรักษาป่าชายเลนในพื้นที่ตามที่ทางราชการเห็นสมควร ตลอดทั้งต้องช่วยดูแลป่าชายเลนที่อยู่ใกล้เคียงมิให้ถูกบุกรุกเพิ่มเติม

๑๑) การไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือกระทำผิดเงื่อนไข มีผลทำให้สิทธิในการใช้ที่ดินตามโครงการฯ สิ้นสุดลงทันที

๓.๒.๖ หน่วยงานรับผิดชอบ

หน่วยงานส่วนกลาง : กรมป่าไม้ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

หน่วยงานพื้นที่ : สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่ สำนักงานบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๓.๓ กระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน

๓.๓.๑ หลักเกณฑ์การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน (การจัดระบบการใช้ประโยชน์)

เป็นการนำที่ดินของรัฐที่ไม่มีการใช้ประโยชน์ (ที่ว่าง) มาบริหารจัดการ

๑) จัดที่ดินทำกินให้ชุมชน หรือกลุ่มบุคคล หรือสถาบันเกษตรกรในรูปให้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยไม่ให้เป็นกรรมสิทธิ์เฉพาะราย ตามสภาพพื้นที่ และตามเขตการปกครอง

๒) การจัดทำแผนผังแปลงที่ดิน ตามสัดส่วนที่เหมาะสมกับสภาพการทำประโยชน์ (Zoning) และความเหมาะสมของสภาพพื้นที่

๓) การกำหนดจัดทำสาธารณูปโภคอย่างเหมาะสมกับพื้นที่และความสะดวกในการใช้ประโยชน์และความเป็นอยู่

๔) หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจัดที่ดินและการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดของหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบของ คทช. แล้ว

๕) จัดที่ดินให้ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่ป่าต้นน้ำและป่าอนุรักษ์ที่สำคัญเป็นลำดับแรก ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากดำเนินการตามโครงการของทางราชการที่สูญเสียที่ดินทำกินและผู้ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีเพียงเล็กน้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพ ที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินโดยพิจารณาจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ตามลำดับ หากมีพื้นที่เหลือ จึงจะจัดให้ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ใกล้เคียงอื่นต่อไป ทั้งนี้ กรณีที่คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) พิจารณาเห็นเป็นความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อย สามารถกำหนดการคัดกรองและจัดลำดับที่เหมาะสมของชุมชนท้องถิ่นตามที่เห็นควรได้

๖) ให้ผู้ที่ได้รับอนุญาต (หน่วยงาน หรือชุมชน หรือสถาบันเกษตรกร หรืออื่นๆ ที่กฎหมายของหน่วยงานกำหนด) ให้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน นำที่ดินดังกล่าวไปดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้สมาชิกในชุมชนตามนโยบายรัฐบาล โดยร่วมกับ คทช. จังหวัด หน่วยงานเจ้าของพื้นที่ และองค์กร หรือคณะกรรมการตามที่กฎหมายของหน่วยงานกำหนด เพื่อดำเนินการจัดที่ดินให้แก่ผู้ที่มีคุณสมบัติตามกฎหมายของหน่วยงานนั้นกำหนด และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ คทช. เห็นชอบ

๓.๓.๒ ประเภทของผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดิน

๑) ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่ป่าต้นน้ำและป่าอนุรักษ์ที่สำคัญ

๒) ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามโครงการของทางราชการที่สูญเสียที่ดินทำกิน

๓) เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกินที่ขอรับการจัดที่ดินที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดิน และได้ขึ้นทะเบียนกับ ส.ป.ก. หรือหน่วยงานอื่นๆ

๔) กลุ่มเกษตรรุ่นใหม่ที่ผ่านการฝึกอบรมจาก ส.ป.ก. โดยกำหนดที่จะจัดที่ดินให้เนื้อที่ไม่เกินร้อยละ ๕ ของจำนวนแปลงที่ดินที่จะจัดสรรทั้งหมด และขนาดเนื้อที่ที่จะจัดสรรให้แก่เกษตรกรรุ่นใหม่แต่ละราย ไม่เกินกึ่งหนึ่งของเนื้อที่จัดสรรให้แก่ราษฎรทั่วไปในพื้นที่นั้น

๓.๓.๓ คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

โดยให้คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) สามารถพิจารณาได้ตามความเหมาะสม

๑) บุคคลสัญชาติไทย

๒) เป็นผู้ยากไร้ไม่มีที่ทำกิน และ/หรือที่อยู่อาศัย

๓) บรรลุนิติภาวะแล้ว หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว

๔) มีความสามารถทำประโยชน์ในที่ดินได้

๕) ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ

๖) ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่กำหนด ทั้งจาก คทช. และหน่วยงานเจ้าของพื้นที่

๗) ปัจจุบันไม่ได้รับการช่วยเหลือในการจัดที่ดินทำกินจากทางราชการ

๘) กรณีที่ คทช.จังหวัด พิจารณาเห็นเป็นความจำเป็น เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อย โดยคำนึงถึงลักษณะพื้นที่ สภาพการใช้ประโยชน์/ทำประโยชน์ คทช. จังหวัด จะผ่อนผันการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เป็นการเฉพาะรายก็ได้

๙) มีคุณสมบัติตามกฎหมายของหน่วยงานเจ้าของพื้นที่กำหนด

๓.๓.๔ แนวทางการดำเนินงาน

๑) คณะอนุกรรมการจัดที่ดินส่งมอบพื้นที่ (เนื้อที่และรูปแปลงที่ดิน) ให้แก่ คทช. จังหวัดดำเนินการ

๒) คทช. จังหวัด ร่วมกับหน่วยงานเจ้าของพื้นที่และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ในระดับจังหวัดกำหนดวางผังแปลงที่ดิน ให้มีขนาดที่เหมาะสมกับสภาพการทำประโยชน์ (Zoning) และพื้นที่สาธารณประโยชน์ในด้านต่างๆ ที่ใช้ร่วมกัน

๓) คทช. จังหวัด ร่วมกับหน่วยงานเจ้าของพื้นที่และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกาศรับผู้มีความจำเป็นที่เดือดร้อน คัดกรองจัดลำดับ และจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ที่สมควรจะได้รับการจัดที่ดิน

๔) คทช. จังหวัด หรือร่วมกับหน่วยงานเจ้าของพื้นที่และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือองค์กร หรือคณะกรรมการตามที่กฎหมายของหน่วยงานนั้นกำหนด พิจารณาคัดเลือกผู้ที่สมควรจะได้รับการจัดที่ดินตามการคัดกรองจัดลำดับ ตาม ๓)

๕) ให้ผู้ที่ผ่านการพิจารณาตาม ๔) จัดตั้งสถาบันเกษตรกร ในรูปสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกร โดยต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อนำที่ดินที่ได้ มาบริหารจัดการให้สมาชิกใช้ประโยชน์ตามกฎหมายของหน่วยงานนั้นกำหนดด้วย

๖) ให้องค์กร หรือคณะกรรมการตามที่กฎหมายของหน่วยงานนั้นกำหนด พิจารณาอนุญาตให้สถาบันเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามเงื่อนไขที่กฎหมายของหน่วยงานนั้นกำหนด

๗) คทช. จังหวัด บูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาพื้นที่และอาชีพของสมาชิกสถาบันเกษตรกรหรือผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน สำหรับการพัฒนาพื้นที่ด้านโครงสร้างพื้นฐานและกิจการสาธารณประโยชน์ ตามแผนผังที่กำหนดใน ๒) ให้หน่วยงานที่ดำเนินการบูรณาการพัฒนาขอใช้ที่ดินเพื่อดำเนินงานได้จากหน่วยงานเจ้าของพื้นที่

๓.๓.๕ ขั้นตอนการขออนุญาต/การพิจารณา/การทำสัญญาเช่า

๑) ระเบียบ/กฎหมายที่ใช้

(๑) พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

(๒) ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๘

(๓) ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐

(๔) พระราชกฤษฎีกา ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มติ คปก. ที่เกี่ยวข้อง และหนังสือสั่งการจาก ส.ป.ก.

๒) ขั้นตอนการอนุญาต

(๑) สถาบันเกษตรกรยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามประกาศของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

(๒) นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน) เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบคัดเลือกและอนุญาตให้สถาบันเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

(๓) นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์โดยทำเป็นสัญญาเช่า ซึ่งอาจจะมีการยกเว้นค่าเช่าไประยะหนึ่งก่อนก็ได้

(๔) ประกาศผลการคัดเลือกให้ทราบโดยทั่วกันและให้ยื่นคำคัดค้าน

(๕) จัดทำสัญญาเช่าและมอบที่ดินให้สถาบันเกษตรกร

๓) เงื่อนไขการอนุญาตและสถาบันเกษตรกรต้องให้สมาชิกถือปฏิบัติ

(๑) ทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองเต็มความสามารถ และไม่นำที่ดินนั้นทั้งหมด หรือบางส่วนไปให้บุคคลอื่น ไม่ว่าจะโดยการขาย ให้เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ หรือโดยพฤติกรรมใดๆ ที่แสดงให้เห็นในลักษณะนั้น

(๒) ทำสัญญาเช่าที่ดินกับสถาบันเกษตรกร หรือตามข้อตกลงอื่นที่กำหนด และต้องปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าว

(๓) ไม่เปลี่ยนแปลงสภาพที่ดิน จนเป็นเหตุให้ที่ดินเสื่อมสภาพความเหมาะสมแก่การประกอบเกษตรกรรม

(๔) ไม่ขุดบ่อเพื่อการเกษตรกรรมเกินร้อยละ ๕ ของเนื้อที่ที่ได้รับมอบ

(๕) ไม่ปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างใดๆ เว้นแต่การปลูกสร้างตามสมควรสำหรับ โรงเรือน ที่อยู่อาศัย ยุ้งฉาง หรือสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ที่ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกหรือสถาบันเกษตรกรนั้น

(๖) ดูแลรักษาหมุดหลักฐานของ ส.ป.ก. และหลักเขตที่ดินในที่ดินที่ได้รับมอบมิให้เกิดชำรุดเสียหายเคลื่อนย้ายไปจากตำแหน่งเดิม

๔) ค่าตอบแทน/ค่าธรรมเนียม/ค่าเช่า

ค่าเช่าที่ดินตามที่กำหนด ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอาจจะมีการยกเว้นค่าเช่าไประยะหนึ่งก่อนก็ได้

๓.๔ กระบวนการการจัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้ชุมชนในที่ดินสาธารณประโยชน์

การจัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้ชุมชนในที่ดินสาธารณประโยชน์ เป็นการนำที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ประชาชนเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว มาจัดระเบียบการถือครองให้แก่ราษฎรเป็นแปลงรวม โดยการออกหนังสืออนุญาตให้แก่ชุมชนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลในรูปสหกรณ์ หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสมตามสภาพพื้นที่ เพื่อเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๙ และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๗ ส่วนคุณสมบัติ ข้อกำหนด และเงื่อนไขในการใช้ประโยชน์ในที่ดินของผู้ได้รับการจัดให้เป็นไปตามที่ คทช. กำหนด โดยมีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

๑) กรมที่ดินจัดส่งข้อมูลแปลงที่ดินและรายชื่อผู้ครอบครองที่ดินให้แก่คณะอนุกรรมจัดหาที่ดิน

๒) คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน ส่งมอบข้อมูลแปลงที่ดิน และรายชื่อผู้ครอบครองที่ดินให้คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน

๓) คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน ส่งมอบข้อมูลแปลงที่ดินและรายชื่อผู้ครอบครองให้คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) ดำเนินการ

๔) คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) ส่งมอบข้อมูลแปลงที่ดินและรายชื่อผู้ครอบครอง ให้คณะกรรมการพิจารณาเพื่ออนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๗ ตรวจสอบคุณสมบัติของบุคคลตามที่คณะกรรมการโนยายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) กำหนด

๕) คณะกรรมการพิจารณาเพื่ออนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ส่งผลข้อมูลแปลงที่ดินและรายชื่อผู้ครอบครองที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกแล้ว ให้คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด)

๖) ผู้ที่ผ่านการพิจารณาตามข้อ ๕) ขอจัดตั้งเป็นนิติบุคคลในรูปสหกรณ์ หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำที่ดินที่ได้ มาบริหารจัดการให้แก่สมาชิกใช้ประโยชน์ตามกฎหมายและระเบียบ

๗) คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) มอบข้อมูลแปลงที่ดินและรายชื่อผู้ครอบครองให้สำนักงานที่ดินจังหวัด เพื่อเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดออกหนังสืออนุญาตให้กับชุมชนและให้ชุมชนบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวให้กับสมาชิกในชุมชน

๘) คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) รายงานคณะอนุกรรมการจัดที่ดินเพื่อรายงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ทราบ และส่งข้อมูลให้หน่วยงานเจ้าของพื้นที่กำกับดูแลการใช้ประโยชน์ ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด ภายใต้กรอบการบริหารจัดการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)

๓.๔.๑ ประเภทของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

๑) ผู้ที่เข้าครอบครองทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดินอยู่แล้ว โดยเป็นไปตามผลการตรวจสอบข้อมูลรายชื่อบุคคลผู้เข้าครอบครองและรูปแปลงที่ดิน

๒) ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่ป่าต้นน้ำ ป่าอนุรักษ์ หรือพื้นที่ที่ทางราชการกำหนดให้เป็นที่สงวนหวงห้ามตลอดไป โดยพิจารณาจากบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียงในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ตามลำดับ ตามเกณฑ์การตรวจสอบข้อมูลการถือครองและแนวทางการจัดที่ดินที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) เห็นชอบ

๓.๔.๒ คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

๑) บุคคลสัญชาติไทย

๒) เป็นผู้ยากไร้ไม่มีที่ทำกิน และ/หรือที่อยู่อาศัย หรือมีรายได้ต่อปีไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท/คน

๓) บรรลุนิติภาวะแล้ว หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว

๔) มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียง

๕) มีความสามารถทำประโยชน์ในที่ดินได้

๖) ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

๗) ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่กำหนด

๘) ปัจจุบันไม่ได้รับการช่วยเหลือในการจัดที่ดินจากทางราชการ

๙) กรณีที่คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดพิจารณาถึงความจำเป็น เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อย โดยคำนึงถึงลักษณะพื้นที่สภาพการใช้ประโยชน์/ทำประโยชน์ คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) จะผ่อนผันการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เป็นการเฉพาะรายก็ได้

๓.๔.๓ หลักเกณฑ์การจัดระเบียบที่ดินสาธารณประโยชน์ให้ชุมชนทำกินหรืออยู่อาศัย ตามนโยบายของรัฐบาลและคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)

โดยการนำที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ประชาชนเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว มาจัดระเบียบการถือครองให้แก่ราษฎร ดังนี้

๑) จัดที่ดินทำกินหรืออยู่อาศัยให้ชุมชนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสมตามสภาพพื้นที่

๒) การใช้ประโยชน์ในที่ดินให้เป็นไปตามข้อกำหนดและเงื่อนไขของหน่วยงานผู้รับผิดชอบพื้นที่ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) แล้ว

๓) จัดที่ดินให้แก่ผู้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่อยู่แล้วตามที่ครอบครองอยู่จริง เป็นลำดับแรก หากมีพื้นที่เหลือจากการจัดที่ดินให้คงไว้เป็นพื้นที่ส่วนกลาง เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน สำหรับพื้นที่ที่มีผู้ครอบครองแต่ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ หรือคุณสมบัติ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ให้พิจารณาจัดให้แก่ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่ป่าต้นน้ำและป่าอนุรักษ์ หรือพื้นที่ที่ทางราชการกำหนดให้เป็นที่สงวนหวงห้ามตลอดไป โดยพิจารณาจากบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียงในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ตามลำดับ ตามเกณฑ์การตรวจสอบข้อมูลการถือครองและแนวทางการจัดที่ดินที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) เห็นชอบ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการควบคุมและร่วมกันดูแลที่สาธารณประโยชน์ โดยจัดให้ครัวเรือนละไม่เกิน ๑๕ ไร่

๔) ให้ชุมชนที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน นำที่ดินดังกล่าวไปดำเนินการจัดให้แก่สมาชิกในชุมชนตามนโยบายรัฐบาล โดยร่วมกับคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) หน่วยงานผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาตามกฎหมายและระเบียบของหน่วยงานนั้น

๓.๔.๔ ข้อกำหนดการใช้ที่ดินของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

๑) ต้องทำประโยชน์และ/หรืออยู่อาศัย ด้วยตนเองหรือให้บุคคลในครอบครัว ภายในเขตพื้นที่ที่ตนได้รับการจัดที่ดินเท่านั้น ห้ามขยายพื้นที่

๒) ห้ามซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ ให้เช่า ให้เช่าซื้อ ให้ยืม หรือโอนสิทธิการเช่า หรือโอนสิทธิครอบครองให้บุคคลอื่น เว้นแต่ เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายของหน่วยงานที่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน

๓) สามารถตกทอดแก่ทายาทโดยธรรมได้

๔) ต้องปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายต่างๆ ของหน่วยงานที่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน รวมถึงข้อกำหนดที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) จะกำหนดขึ้นใหม่ในภายหลังด้วย

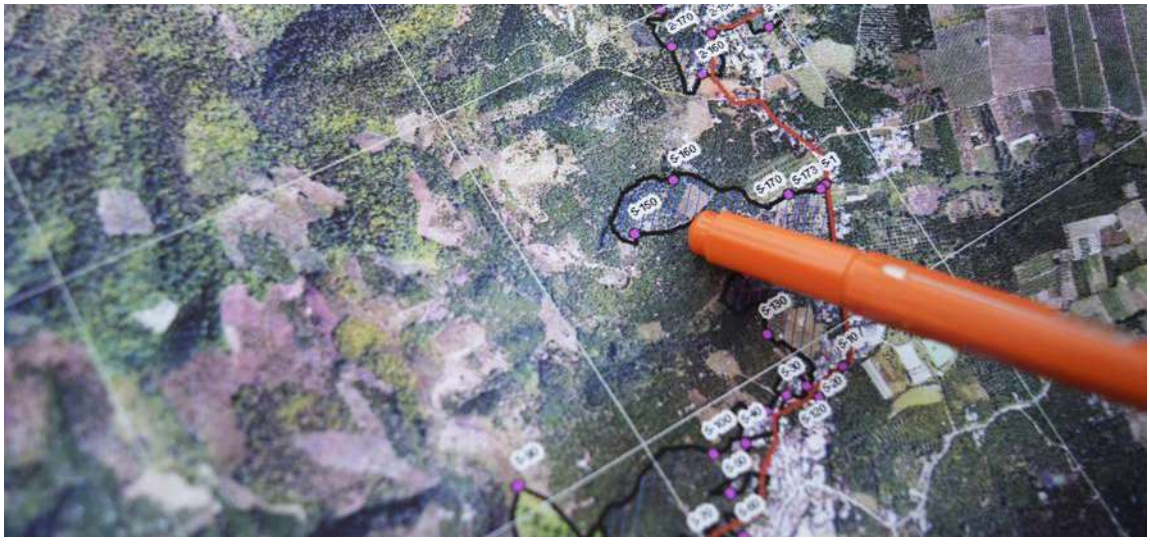
๕) ให้ความยินยอมหรืออำนวยความสะดวกกับเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปตรวจสอบพื้นที่ที่จัดที่ดิน

๖) หากมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด หรือผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินไม่ประสงค์จะใช้ที่ดิน ให้คณะกรรมการพิจารณาเพื่ออนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ สามารถพิจารณายกเลิกการใช้ที่ดิน และให้ผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินต้องส่งคืนพื้นที่

๗) ต้องระมัดระวังไม่ให้การทำประโยชน์ของตนกระทบกระเทือนหรือรบกวนบุคคลอื่น หรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของทางราชการและของเอกชน หากผู้รับอนุญาตพบแร่ ทรัพยากรป่าไม้ วัตถุโบราณ หรือทรัพยากรอันควรอนุรักษ์ เป็นต้น ให้หยุดการทำประโยชน์ไว้ และแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบโดยด่วน

๘) ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการ และทางราชการจะต้องเรียกพื้นที่ที่ได้รับการจัดที่ดินคืน ผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินต้องส่งคืนพื้นที่ทันที

๙) สมาชิกต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของสหกรณ์ หรือนิติบุคคลรูปแบบอื่น

๓.๕ กระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในที่ราชพัสดุ

๓.๕.๑ หลักเกณฑ์การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ในที่ราชพัสดุ

มี ๒ แบบ ดังนี้

๑) การจัดระบบการใช้ประโยชน์

เป็นการนำที่ดินราชพัสดุที่ไม่มีการใช้ประโยชน์ (ที่ว่าง) มาจัดระบบใช้ประโยชน์

(๑) จัดที่ดินทำกินให้ชุมชนหรือกลุ่มบุคคล โดยไม่ให้เป็นกรรมสิทธิ์เฉพาะราย ตามสภาพพื้นที่และตามเขตการปกครอง

(๒) จัดทำแผนผังแปลงที่ดินตามสัดส่วนที่เหมาะสมกับสภาพการใช้ประโยชน์และความเหมาะสมของสภาพพื้นที่

(๓) จัดทำสาธารณูปโภคอย่างเหมาะสมกับพื้นที่และความสะดวกในการใช้ประโยชน์

(๔) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดที่ดินราชพัสดุ และการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุให้เป็นไปตามกฎหมายที่ราชพัสดุ ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบของ คทช. แล้ว

(๕) จัดที่ดินราชพัสดุให้ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่ป่าต้นน้ำและป่าอนุรักษ์ที่สำคัญเป็นลำดับแรก และผู้บุกรุกที่ดินราชพัสดุซึ่งอยู่ในเงื่อนไขจะได้รับการจัดที่ดินตามกฎหมายที่ราชพัสดุ ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามโครงการของทางราชการที่สูญเสียที่ดินทำกิน และผู้ที่ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีเพียงเล็กน้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพ ที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดิน โดยพิจารณาจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ตาม ลำดับ หากมีพื้นที่เหลือจึงจะจัดให้ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ใกล้เคียงอื่นต่อไป ทั้งนี้ กรณีที่ คทช.จังหวัด พิจารณาเห็นเป็นความจำเป็น เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อย สามารถกำหนดการคัดกรองและจัดลำดับที่เหมาะสมของชุมชนท้องถิ่นตามที่เห็นสมควรได้

๒) การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์

เป็นการนำที่ดินราชพัสดุที่มีผู้ใช้ประโยชน์ มาจัดระเบียบการใช้ประโยชน์

(๑) จัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในรูปแปลงรวม ตามสภาพพื้นที่ และตามเขตการปกครอง

(๒) การใช้ประโยชน์ในที่ดิน ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อกำหนด และเงื่อนไขของหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบของ คทช. แล้ว

(๓) จัดที่ดินให้แก่ผู้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่อยู่แล้วตามที่ครอบครองอยู่จริงตามความเหมาะสม หากมีพื้นที่เหลือหรือพื้นที่ที่ไม่มีผู้ทำประโยชน์จึงจะจัดให้ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่ป่า และผู้มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียง โดยพิจารณาจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัดตามลำดับ ตามเกณฑ์การตรวจสอบข้อมูลการถือครองและแนวทางการจัดที่ดินที่ คทช. เห็นชอบ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการควบคุมและร่วมกันดูแลรักษาพื้นที่ที่ราชพัสดุ

๓.๕.๒ ประเภทของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

๑) ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่ป่าต้นน้ำและป่าอนุรักษ์ที่สำคัญ

๒) ผู้บุกรุกที่ดินราชพัสดุ ซึ่งอยู่ในเงื่อนไขจะได้รับการจัดที่ดินตามกฎหมายที่ราชพัสดุ

๓) ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามโครงการของทางราชการที่สูญเสียที่ดินทำกิน

๔) ผู้ที่ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีเพียงเล็กน้อยไม่พอต่อการครองชีพ ที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินโดยพิจารณาจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ตามลำดับ หากมีพื้นที่เหลือจึงจะจัดให้ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ใกล้เคียงอื่นต่อไป

๓.๕.๓ คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

๑) บุคคลสัญชาติไทย

๒) เป็นผู้ยากไร้ไม่มีที่ทำกิน และ/หรือที่อยู่อาศัย หรือมีรายได้ต่อปีไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท/คน

๓) บรรลุนิติภาวะแล้ว หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว

๔) มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียง

๕) มีความสามารถทำประโยชน์ในที่ดินได้

๖) ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ

๗) ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่กำหนดทั้งจาก คทช. และกรมธนารักษ์

๘) ปัจจุบันไม่ได้รับการช่วยเหลือในการจัดที่ดินทำกินจากทางราชการ

๙) กรณีที่คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดพิจารณาเห็นเป็นความจำเป็น เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อย โดยคำนึงถึงลักษณะพื้นที่สภาพการใช้ประโยชน์ทำประโยชน์ คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) จะผ่อนผันการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เป็นการเฉพาะรายก็ได้

๑๐) มีคุณสมบัติตามกฎหมายของหน่วยงานเจ้าของพื้นที่กำหนด เช่น กรณีการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ ผู้ได้รับการจัดสรรต้องเป็นผู้อยู่ในที่ราชพัสดุก่อนวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๖ เป็นต้น

๓.๕.๔ แนวทางดำเนินงาน

๑) การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน โดยการจัดระบบการใช้ประโยชน์

(๑.๑) สำนักงานธนารักษ์พื้นที่ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำรวจ ตรวจสอบที่ราชพัสดุแปลงที่เหมาะสม พร้อมทั้งจัดทำผังแปลงที่ดินให้มีขนาดเหมาะสมกับสภาพการทำประโยชน์ และแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในด้านต่างๆ เพื่อส่งให้กรมธนารักษ์พิจารณาคัดเลือกแล้วจัดส่งให้คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินพิจารณา กำหนดเป็นพื้นที่เป้าหมาย

(๑.๒) คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินให้ความเห็นชอบแล้วส่งมอบพื้นที่เป้าหมายให้คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน และ คทช.จังหวัด ดำเนินการ

(๑.๓) คทช. จังหวัด คัดเลือกบุคคลตามหลักเกณฑ์ คุณสมบัติ ประเภทผู้ได้รับการจัดที่ดิน และข้อกำหนดอื่นที่เกี่ยวข้อง และจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดินส่งให้คณะอนุกรรมการจัดที่ดินพิจารณา

(๑.๔) ผู้ได้รับการคัดเลือกตามบัญชีรายชื่อผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดิน ดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์

(๑.๕) ชุมชนในรูปสหกรณ์ยื่นคำขอเช่าที่ราชพัสดุในลักษณะแปลงรวม

(๑.๖) สำนักงานธนารักษ์พื้นที่ดำเนินการจัดให้ชุมชนในรูปสหกรณ์เช่าตามกฎหมายที่ราชพัสดุโดยกลุ่มสหกรณ์จัดสรรพื้นที่ให้แก่สมาชิกเพื่ออยู่อาศัยได้ไม่เกิน ๑๐๐ ตารางวา ต่อครอบครัว อัตราค่าเช่าไม่ต่ำกว่าตารางวาละ ๐.๒๕ บาท ต่อเดือน และกรณีการเช่าเพื่อประกอบการเกษตรได้ไม่เกิน ๑๕ ไร่ต่อครอบครัว อัตราค่าเช่าไม่ต่ำกว่าไร่ละ ๒๐๐ บาท ต่อปี

(๑.๗) คทช. จังหวัด แจ้งผลการดำเนินการจัดทำสัญญาเช่าที่ราชพัสดุให้คณะอนุกรรมการจัดที่ดินทราบ เพื่อส่งให้คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพดำเนินการต่อไป

๒) การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน โดยการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์

(๒.๑) สำนักงานธนารักษ์พื้นที่สำรวจ รังวัดและตรวจสอบที่ราชพัสดุ แปลงที่มีการบุกรุก พร้อมรายละเอียดผู้บุกรุก ส่งให้กรมธนารักษ์เพื่อพิจารณาคัดเลือกแปลงเสนอคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินพิจารณา กำหนดเป็นพื้นที่เป้าหมาย

(๒.๒) คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินให้ความเห็นชอบ แล้วส่งให้คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) พิจารณาดำเนินการ

(๒.๓) คทช. จังหวัด พิจารณาตรวจสอบขอบเขตพื้นที่ดำเนินการ จำนวนผู้บุกรุกและรายละเอียด แล้วส่งข้อมูลให้คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินพิจารณา

(๒.๔) คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินส่งมอบพื้นที่เป้าหมายให้คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน และ คทช. จังหวัด ดำเนินการ

(๒.๕) คทช. จังหวัด รับรองสิทธิของผู้บุกรุกที่ราชพัสดุตามสภาพการครอบครองที่ดิน และจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดิน ส่งให้คณะอนุกรรมการจัดที่ดินพิจารณา

(๒.๖) ผู้ได้รับการคัดเลือกตามบัญชีรายชื่อผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดิน ดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์

(๒.๗) ชุมชนในรูปสหกรณ์ยื่นคำขอเช่าที่ราชพัสดุในลักษณะแปลงรวม

(๒.๘) สำนักงานธนารักษ์พื้นที่ดำเนินการจัดให้ชุมชนในรูปสหกรณ์เช่าตามกฎหมายที่ราชพัสดุ โดยสหกรณ์จัดสรรพื้นที่ให้แก่สมาชิกเพื่ออยู่อาศัยและประกอบการเกษตร ตามจำนวนเนื้อที่ที่ครอบครอง และ คทช. จังหวัด ได้พิจารณาความเหมาะสมแล้ว ในอัตราค่าเช่าเพื่ออยู่อาศัย ไม่ต่ำกว่าตารางวาละ ๐.๒๕ บาท ต่อเดือน และเพื่อประกอบการเกษตร อัตราค่าเช่าไม่ต่ำกว่าไร่ละ ๒๐๐ บาท ต่อปี

๓.๕.๕ ข้อกำหนดการใช้ที่ดินของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

๑) ต้องทำประโยชน์และ/หรืออยู่อาศัย ด้วยตนเองหรือให้บุคคลในครอบครัวภายในขอบเขตพื้นที่ที่ได้รับการจัดที่ดินเท่านั้น

๒) ห้ามซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ ให้เช่า ให้เช่าซื้อ โอนสิทธิการเช่า ให้บุคคลอื่น

๓) สามารถตกทอดไปยังทายาทโดยธรรมได้

๔) ต้องปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายที่ราชพัสดุ รวมถึงข้อกำหนดที่ คทช. จะกำหนดขึ้นใหม่ในภายหลังด้วย

๕) ให้ความยินยอมและอำนวยความสะดวกกับเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปตรวจสอบพื้นที่ที่จัดที่ดิน

๖) หากมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในสัญญาเช่าที่ราชพัสดุ หรือผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินไม่ประสงค์จะใช้ที่ดิน ให้ผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินต้องส่งคืนพื้นที่ให้แก่สหกรณ์ และแจ้งสำนักงานธนารักษ์พื้นที่

๗) ห้ามบุกรุกขยายพื้นที่อยู่อาศัย/ทำกินเพิ่มเติม

๘) ให้ทำการปลูกต้นไม้ในพื้นที่ที่ได้รับการจัดที่ดินตามความเหมาะสม

การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนโดยการจัดระบบการใช้ประโยชน์

การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนโดยการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์

สำนักงานธนารักษ์พื้นที่สำรวจรังวัดและตรวจสอบที่ราชพัสดุแปลงที่มีการบุกรุกพร้อมรายละเอียดผู้บุกรุก ส่งให้กรมธนารักษ์

กรมธนารักษ์คัดเลือกที่ราชพัสดุแปลงที่เหมาะสม เสนอคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินเพื่อกำหนดเป็นพื้นที่เป้าหมาย

คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินให้ความเห็นชอบเรียบร้อยแล้ว ส่งให้คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) พิจารณาดำเนินการ

คทช. จังหวัด พิจารณาตรวจสอบขอบเขตพื้นที่ดำเนินการ กำหนดวางผังแปลงที่ดินให้มีขนาดที่เหมาะสมกับสภาพการทำประโยชน์ และพื้นที่สาธารณประโยชน์ในด้านต่างๆ เพื่อใช้ร่วมกัน และส่งข้อมูลให้คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินพิจารณา

คทช. จังหวัด พิจารณาตรวจสอบขอบเขตพื้นที่ดำเนินการ จำนวนผู้บุกรุกและรายละเอียด แล้วส่งข้อมูลให้คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินพิจารณา

คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินส่งมอบพื้นที่เป้าหมายให้คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน และ คทช. จังหวัดดำเนินการ

คทช. จังหวัด คัดเลือกบุคคลตามหลักเกณฑ์ คุณสมบัติ ประเภทผู้ได้รับการจัดที่ดิน และข้อกำหนดอื่นที่เกี่ยวข้อง และจัดทำบัญชีรายชื่อ ผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดิน ส่งให้คณะอนุกรรมการจัดที่ดินพิจารณา

คทช. จังหวัด รับรองสิทธิของผู้บุกรุกที่ราชพัสดุตามสภาพการครอบครองที่ดิน และจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดิน ส่งให้คณะอนุกรรมการจัดที่ดินพิจารณา

ประเภทของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

๑. ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่ป่าต้นน้ำและป่าอนุรักษ์ที่สำคัญ
๒. ผู้บุกรุกที่ราชพัสดุ ซึ่งอยู่ในเงื่อนไขจะได้รับการจัดที่ดินตามกฎหมายที่ราชพัสดุ
๓. ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามโครงการของทางราชการที่สูญเสียที่ดินทำกิน
๔. ผู้ที่ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีเพียงเล็กน้อยไม่พอต่อการครองชีพที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินโดยพิจารณาจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ตามลำดับ หากมีพื้นที่เหลือจึงจะจัดให้ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ใกล้เคียงอื่นต่อไป

คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

๑. บุคคลสัญชาติไทย
๒. เป็นผู้ยากไร้ไม่มีที่ทำกินและ/หรือที่อยู่อาศัย หรือมีรายได้ต่อปีไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท/คน
๓. บรรลุนิติภาวะแล้ว หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว
๔. มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียง
๕. มีความสามารถทำประโยชน์ในที่ดินได้
๖. ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ
๗. ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่กำหนดทั้งจาก คทช. และกรมธนารักษ์
๘. ปัจจุบันไม่ได้รับการช่วยเหลือในการจัดที่ดินทำกินจากทางราชการ
๙. กรณีที่คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดพิจารณาเห็นเป็นความจำเป็น เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อย โดยคำนึงถึงลักษณะพื้นที่สภาพการใช้ประโยชน์ ทำประโยชน์ คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) จะผ่อนผันการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เป็นการเฉพาะรายก็ได้
๑๐. มีคุณสมบัติตามกฎหมายของหน่วยงานเจ้าของพื้นที่กำหนด เช่น กรณีการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ ผู้ได้รับการจัดสรรต้องเป็นผู้อยู่ในที่ราชพัสดุก่อนวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๖ เป็นต้น

ชุมชนในรูปสหกรณ์ยื่นคำขอเช่าที่ราชพัสดุในลักษณะแปลงรวม

ผู้ได้รับการคัดเลือกตามบัญชีรายชื่อ “ผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดิน” ดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์

สำนักงานธนารักษ์พื้นที่ดำเนินการจัดให้ชุมชนในรูปสหกรณ์เช่าตามกฎหมายที่ราชพัสดุ ตามแต่ละประเภท ดังนี้

การจัดระบบการใช้ประโยชน์

สหกรณ์จัดส่งพื้นที่ให้แก่สมาชิกได้ ดังนี้
เพื่ออยู่อาศัย : ไม่เกิน ๑๐๐ ตารางวาต่อครอบครัว
เพื่อประกอบการเกษตร : ไม่เกิน ๑๕ ไร่ต่อครอบครัว

การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์

สหกรณ์จัดสรรพื้นที่ให้แก่สมาชิกได้ตามจำนวนเนื้อที่และสภาพการครอบครอง ทั้งนี้ สมาชิกผู้ได้รับการจัดสรรต้องเป็นผู้อาศัยในที่ราชพัสดุแปลงนั้นมาก่อนวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๖

อัตราค่าเช่า เพื่ออยู่อาศัย : ไม่ต่ำกว่าตารางวาละ ๐.๒๕ บาทต่อเดือน
เพื่อประกอบการเกษตร :ไม่ต่ำกว่าไร่ละ ๒๐๐ บาทต่อปี

รูปที่ ๓.๕-๑ แนวทางดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในพื้นที่ที่ดินราชพัสดุ

๓.๖ กระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่นิคมสร้างตนเอง

พื้นที่ดำเนินการ พื้นที่นิคมที่สงวนเพื่อกิจการนิคม (ราษฎรที่ใช้ประโยชน์ในพื้นที่เดิม) ซึ่งผ่านขั้นตอนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน และคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน ได้ให้ความเห็นชอบให้นำไปดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในลักษณะแปลงรวม และรายงานให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ทราบ

๓.๖.๑ หลักเกณฑ์การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน (การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์)

เป็นการนำที่ดินในเขตพื้นที่นิคมสร้างตนเองที่มีผู้เข้าใช้ประโยชน์เดิม มาจัดระเบียบการใช้ประโยชน์

๑) จัดที่ดินทำกินให้ชุมชนรูปแบบแปลงรวม โดยไม่ให้เป็นกรรมสิทธิ์ ตามสภาพพื้นที่และตามเขตการปกครอง

๒) การใช้ประโยชน์ในที่ดิน ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อกำหนด และเงื่อนไขของหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบของ คทช. แล้ว

๓) จัดที่ดินให้แก่ผู้ใช้ประโยชน์ หรือผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อยู่แล้วตามที่ครอบครองอยู่จริงตามความเหมาะสม หากมีพื้นที่เหลือหรือพื้นที่ที่ไม่มีผู้ใช้ประโยชน์ จึงจะจัดให้ผู้ที่ถูกผลักดันหรืออพยพออกจากพื้นที่ป่า หรือผู้ที่มีถิ่นฐานอยู่ในท้องที่หรือใกล้เคียงกับพื้นที่ที่จัดระเบียบนั้น (คัดเลือกจากผู้ที่มาขึ้นทะเบียนไว้กับจังหวัดเท่านั้น) โดยพิจารณาจาก หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ตามเกณฑ์การตรวจสอบข้อมูลการถือครองและแนวทางการจัดที่ดินที่ คทช. เห็นชอบ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการควบคุมและร่วมกันดูแลรักษาพื้นที่สงวนเพื่อกิจการนิคม

๓.๖.๒ ประเภทของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

๑) ผู้ใช้ประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่อยู่แล้ว ซึ่งได้ทำสัญญาอนุญาตให้ใช้ที่ดินในนิคมนั้นๆ

๒) ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่ป่า

๓) ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามโครงการของทางราชการที่สูญเสียที่ดินทำกิน

๔) ผู้ที่ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีเพียงเล็กน้อยไม่พอต่อการครองชีพ ที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินโดยพิจารณาจาก หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ตามลำดับ หากมีพื้นที่เหลือจึงจะจัดให้ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ใกล้เคียงอื่นต่อไป

๓.๖.๓ คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

๑) บุคคลสัญชาติไทย

๒) เป็นผู้ยากไร้ไม่มีที่ทำกิน และ/หรือที่อยู่อาศัย หรือมีรายได้ต่อปีไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท/คน

๓) บรรลุนิติภาวะแล้ว หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว

๔) มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียง

๕) มีความสามารถทำประโยชน์ในที่ดินได้

๖) ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ

๗) ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่กำหนด

๘) กรณีที่คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดพิจารณาเห็นเป็นความจำเป็น เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อย โดยคำนึงถึงลักษณะพื้นที่สภาพการใช้ประโยชน์ทำประโยชน์ คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) จะผ่อนผันการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เป็นการเฉพาะรายก็ได้

๙) คุณสมบัติตามกฎหมายของหน่วยงานเจ้าของพื้นที่กำหนด เช่น กรณีการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ผู้ได้รับการจัดสรรต้องเป็นผู้อยู่ในนิคมสร้างตนเอง เป็นต้น

๓.๖.๔ แนวทางการดำเนินงาน

การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนโดยการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์

๑) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ รังวัดแปลงที่ดินและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ครอบครองใช้ประโยชน์ในที่ดินสงวนเพื่อกิจการนิคม ส่งให้คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินพิจารณาให้ความเห็นชอบกำหนดเป็นพื้นที่เป้าหมายดำเนินการจัดที่ดิน

๒) คณะอนุกรรมการจัดที่ดินส่งมอบพื้นที่เป้าหมาย ให้คณะอนุกรรมการจัดที่ดินพิจารณาคัดเลือกกำหนดพื้นที่พร้อมราษฎรที่ครอบครองเดิม

๓) คณะอนุกรรมการจัดที่ดินส่งมอบพื้นที่และรูปแปลงที่ดิน พร้อมรายชื่อผู้ครอบครองใช้ประโยชน์เดิม ให้ คทช. จังหวัด พิจารณาคัดเลือกคนเข้าทำประโยชน์

๔) ผู้ปกครองนิคมสร้างตนเองร่วมกันพิจารณาคัดเลือกผู้เข้าทำประโยชน์แล้วเสนอ คทช. จังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ และรายงานให้คณะอนุกรรมการจัดที่ดินทราบ

๕) ผู้ได้รับการคัดเลือกดำเนินการรวมกลุ่มจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสมและยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินสงวนเพื่อกิจการนิคมพร้อมจัดทำสัญญาในลักษณะแปลงรวมเสนออธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (คิดค่าบำรุงกิจการนิคม เพื่อที่อยู่อาศัย อัตราไร่ละไม่น้อยกว่า ๑๐๐ บาทต่อปี เพื่อทำการเกษตร อัตราไร่ละไม่น้อยกว่า ๒๐๐ บาทต่อปี)

๖) คทช. จังหวัด รายงานผลการจัดที่ดินให้คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน เพื่อรายงาน คทช. ทราบ

๓.๖.๕ ข้อกำหนดการใช้ที่ดินของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

๑) ต้องทำประโยชน์และ/หรืออยู่อาศัยด้วยตนเอง หรือบุคคลในครอบครัวภายในขอบเขตพื้นที่ที่ได้รับการจัดที่ดินเท่านั้น

๒) ห้ามมิให้ทำการซื้อขายหรือโอนหรือมอบสิทธิการครอบครองให้แก่บุคคลอื่น เว้นแต่เป็นการโอนสิทธิให้กับบุตร คู่สมรส หรือบิดา มารดา ของผู้รับอนุญาตเท่านั้น

๓) สามารถตกทอดไปยังทายาทโดยธรรมได้

๔) ต้องปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ รวมถึงข้อกำหนดที่ คทช. จะกำหนดขึ้นมาใหม่ในภายหลังด้วย

๕) ให้ความยินยอมและอำนวยความสะดวกกับเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปตรวจสอบพื้นที่ที่จัดที่ดิน

๖) หากมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในสัญญาอนุญาตให้ใช้ที่ดิน หรือผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินไม่ประสงค์จะใช้ที่ดิน ให้ผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินต้องส่งคืนพื้นที่ให้แก่สหกรณ์ และแจ้งนิคมสร้างตนเองในพื้นที่

๗) ห้ามบุกรุกขยายพื้นที่อยู่อาศัย/ทำกินเพิ่มเติม

๘) ให้ทำการปลูกต้นไม้ในพื้นที่ที่ได้รับการจัดที่ดินตามความเหมาะสม

ภาคผนวก

ก

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๗

เพื่อให้การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และพัฒนาศักยภาพการใช้ประโยชน์ในที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

"การบริหารจัดการ" หมายความว่า การดูแลรักษา การสงวน การอนุรักษ์ การฟื้นฟู การพัฒนา หรือการใช้ประโยชน์

"ที่ดิน" หมายความว่า ที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน

"ทรัพยากรดิน" หมายความว่า ดิน และหมายความรวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ และอินทรีย์วัตถุต่าง ๆ ที่เจือปนอยู่ในเนื้อดิน

"หน่วยงานของรัฐ" หมายความว่า กระทรวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

ข้อ ๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ" เรียกโดยย่อว่า "คทช." ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(๒) รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ คนที่ ๑

(๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการ คนที่ ๒

(๔) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสิบคนจาก

(ก) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(ข) ผู้แทนองค์กรเอกชนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินหรือทรัพยากรดิน และมิได้มีวัตถุประสงค์ทางการเมืองหรือมุ่งค้าหากำไร และ

(ค) ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการที่ดินหรือทรัพยากรดิน ด้านการปฏิรูปที่ดิน ด้านการผังเมือง ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านกฎหมายที่ดิน และด้านเศรษฐศาสตร์

ให้เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ข้าราชการในสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เป็นผู้เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ข้อ ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ หากยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระและมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างลง หรือในกรณีที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่จะมีระยะเวลาเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้

ในกรณีที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคสาม ให้ คทช. ประกอบด้วยกรรมการที่เหลืออยู่

ข้อ ๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) นายกรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๕

ข้อ ๘ คทช. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ

(๒) กำหนดแนวทางหรือมาตรการเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

(๓) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการในกรณีที่ปรากฏว่าการดำเนินงานของคณะกรรมการตามกฎหมายหรือหน่วยงานของรัฐไม่เป็นไปตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

(๔) ติดตาม ประสานงาน สนับสนุน หรือเร่งรัดการดำเนินงานของคณะกรรมการตามกฎหมายหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

(๕) กำหนดแนวทางหรือมาตรการในการบูรณาการความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐกับประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินหรือทรัพยากรดิน

(๖) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดให้มี ปรับปรุง แก้ไข หรือยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๙ ในการจัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ คทช. ต้องคำนึงถึงอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ สิทธิในทรัพย์สินของประชาชน การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และหลักการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล เป็นธรรมและยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศ

เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศแล้ว ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแจ้งหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศตามแนวทางที่ คทช. กำหนดตามข้อ ๘ (๒)

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่คณะกรรมการตามกฎหมายหรือหน่วยงานของรัฐไม่สามารถดำเนินการตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ให้รายงานปัญหาต่อ คทช. เพื่อพิจารณา หากมีกรณีจำเป็น ให้ คทช. มีอำนาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้เหมาะสมแก่สถานการณ์ได้ แล้วแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบ

ข้อ ๑๑ การประชุม คทช. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าร่วมประชุมในเรื่องนั้น

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๑๒ ให้ คทช. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติตามที่ คทช. มอบหมายได้

การประชุมคณะอนุกรรมการ ให้นำบทบัญญัติในข้อ ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบนี้ คทช. หรือคณะอนุกรรมการอาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง ความเห็น คำแนะนำทางวิชาการ หรือส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๔ ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของ คทช. และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ รวมทั้งวิเคราะห์แนวโน้มและผลกระทบที่เกิดขึ้นเสนอต่อ คทช. เพื่อพิจารณา

(๒) รับผิดชอบงานธุรการของ คทช. และคณะอนุกรรมการ

(๓) ศึกษา วิจัย ส่งเสริม หรือสนับสนุนให้มีการศึกษาหรือวิจัยเกี่ยวกับที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน

(๔) เป็นศูนย์รวบรวม จัดเก็บ วิเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

(๕) ประสานการดำเนินงานของคณะกรรมการตามกฎหมายหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่ คทช. มอบหมาย

ข้อ ๑๕ ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ คทช. ประกอบด้วยกรรมการตามข้อ ๔ (๑) (๒) (๓) (๔) และวรรคสอง เพื่อทำหน้าที่ คทช. ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ ๑๖ ค่าใช้จ่ายสำหรับเบี้ยประชุม ค่าตอบแทน รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของ คทช. และคณะอนุกรรมการ ให้เบิกจ่ายได้ตามระเบียบของทางราชการ โดยเบิกจ่ายจากงบประมาณของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ให้สำนักงบประมาณสนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับเบี้ยประชุม ค่าตอบแทน รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของ คทช. และคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๗ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก

๑

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

ที่ ๑/๒๕๕๗

ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๗

เรื่อง

แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

ที่ ๑ /๒๕๕๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ

เพื่อให้การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และพัฒนาศักยภาพการใช้ประโยชน์ในที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๒ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ และมติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) เมื่อคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ภายใต้ คทช. จำนวน ๓ คณะ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน

องค์ประกอบ

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ประธานอนุกรรมการ
๒. ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	รองประธานอนุกรรมการ
๓. ปลัดกระทรวงกลาโหม	อนุกรรมการ
๔. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
๕. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ
๖. อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	อนุกรรมการ
๗. อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	อนุกรรมการ
๘. อธิบดีกรมธนารักษ์	อนุกรรมการ
๙. อธิบดีกรมที่ดิน	อนุกรรมการ
๑๐. อธิบดีกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
๑๑. อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง	อนุกรรมการ
๑๒. อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
๑๓. เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	อนุกรรมการ
๑๔. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์	อนุกรรมการ
๑๕. อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	อนุกรรมการ

๑๖. ผู้ว่าการ...

๑๖. ผู้ว่าการการรถไฟแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๑๗. นายอิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์	อนุกรรมการ
๑๘. นายสมศักดิ์ สุขสำราญ	อนุกรรมการ
๑๙. อธิบดีกรมป่าไม้	อนุกรรมการและเลขานุการ
๒๐. เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๑. เจ้าหน้าที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. สำรวจ ตรวจสอบ จัดทำข้อมูลที่ดิน และแผนที่ขอบเขตที่ดิน ที่จะจัดให้แก่ผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ทำกินและที่อยู่อาศัย พร้อมด้วยรายชื่อผู้ครอบครอง และส่งมอบให้คณะอนุกรรมการจัดที่ดินดำเนินการต่อไป

๒. กำกับ ติดตาม ดูแล และเร่งรัดการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ หรือคณะทำงาน ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนงาน และมาตรการที่ คทช. กำหนด

๓. เชิญให้หน่วยงานของรัฐส่งข้อมูล เอกสารหลักฐาน ข้อเท็จจริง หรือขอให้ส่งผู้แทนมาชี้แจงเพื่อประกอบการพิจารณา หรือเชิญบุคคลใด ๆ ให้ความเห็นต่อคณะอนุกรรมการ

๔. แต่งตั้งคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการหรือปฏิบัติงานใด ๆ ในการดำเนินการสำรวจและจัดหาที่ดินตามที่ได้รับมอบหมาย

๕. รายงานผลการปฏิบัติงานในการดำเนินการสำรวจ ตรวจสอบและจัดหาที่ดินให้ คทช. ทราบ

๖. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่ คทช. มอบหมาย

๒. คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน

องค์ประกอบ

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย	ประธานอนุกรรมการ
๒. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	รองประธานอนุกรรมการ
๓. ปลัดกระทรวงกลาโหม	อนุกรรมการ
๔. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ
๕. ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
๖. อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	อนุกรรมการ
๗. อธิบดีกรมป่าไม้	อนุกรรมการ
๘. อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	อนุกรรมการ

๙. อธิบดีกรม...

๙. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์	อนุกรรมการ
๑๐. อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
๑๑. เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	อนุกรรมการ
๑๒. อธิบดีกรมธนารักษ์	อนุกรรมการ
๑๓. อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	อนุกรรมการ
๑๔. อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง	อนุกรรมการ
๑๕. อธิบดีกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
๑๖. นายประทีป เจริญพร	อนุกรรมการ
๑๗. นายสถิตย์พงษ์ สุดชูเกียรติ	อนุกรรมการ
๑๘. อธิบดีกรมที่ดิน	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๙. เจ้าหน้าที่กรมที่ดิน	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. เจ้าหน้าที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. สำรวจ ตรวจสอบ และจัดทำข้อมูลผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ทำกินและที่อยู่อาศัย

๒. จัดทำแผนปฏิบัติการจัดที่ดินให้แก่ผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ทำกินและที่อยู่อาศัย

๓. กำหนดหลักเกณฑ์การจัดที่ดินให้แก่ผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ทำกินและที่อยู่อาศัย และหลักเกณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔. จัดที่ดินเพื่อจัดให้แก่ผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ทำกินและที่อยู่อาศัย ในรูปแบบชุมชนที่เหมาะสม เช่น สหกรณ์ หรือรูปแบบอื่นๆ โดยพิจารณาร่วมกับคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

๕. กำกับ ติดตาม ดูแล และเร่งรัดการปฏิบัติงานของหน่วยงานรัฐหรือคณะทำงาน ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนงาน และมาตรการที่ คทช. กำหนด และดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องต่อไป

๖. เชิญให้หน่วยงานของรัฐส่งข้อมูล เอกสารหลักฐาน ข้อเท็จจริง หรือขอให้ส่งผู้แทนมาชี้แจงเพื่อประกอบการพิจารณา หรือเชิญบุคคลใดๆ ให้ความเห็นต่อคณะอนุกรรมการ

๗. แต่งตั้งคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการหรือปฏิบัติงานใดๆ ในการดำเนินการจัดที่ดินตามที่ได้รับมอบหมาย

๘. รายงานผลการปฏิบัติงานในการดำเนินการจัดที่ดินให้ คทช. ทราบ

๙. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่ คทช. มอบหมาย

๓. คณะอนุกรรมการ...

๓. คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

องค์ประกอบ

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมาย	ประธานอนุกรรมการ
๒. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	รองประธานอนุกรรมการ
๓. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
๔. ปลัดกระทรวงคมนาคม	อนุกรรมการ
๕. ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
๖. อธิบดีกรมวิชาการเกษตร	อนุกรรมการ
๗. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	อนุกรรมการ
๘. อธิบดีกรมการข้าว	อนุกรรมการ
๙. อธิบดีกรมหม่อนไหม	อนุกรรมการ
๑๐. เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	อนุกรรมการ
๑๑. อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
๑๒. อธิบดีกรมประมง	อนุกรรมการ
๑๓. อธิบดีกรมชลประทาน	อนุกรรมการ
๑๔. อธิบดีกรมปศุสัตว์	อนุกรรมการ
๑๕. อธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร	อนุกรรมการ
๑๖. เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	อนุกรรมการ
๑๗. อธิบดีกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
๑๘. อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง	อนุกรรมการ
๑๙. อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	อนุกรรมการ
๒๐. อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน	อนุกรรมการ
๒๑. อธิบดีกรมการค้าภายใน	อนุกรรมการ
๒๒. อธิบดีกรมป่าไม้	อนุกรรมการ
๒๓. นายอดิศักดิ์ ศรีสรรพกิจ	อนุกรรมการ
๒๔. นายทรงศักดิ์ วงศ์ภูมิวัฒน์	อนุกรรมการ
๒๕. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์	อนุกรรมการและเลขานุการ
๒๖. เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมสหกรณ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๗. เจ้าหน้าที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่...

อำนาจหน้าที่

๑. ส่งเสริม พัฒนาอาชีพ และการตลาดในรูปแบบเศรษฐกิจชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้การใช้ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

๒. พัฒนาระบบสาธารณูปโภค เพื่อสนับสนุนการดำรงชีวิตและพัฒนาอาชีพ

๓. จัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพและการตลาด

๔. พัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้ในรูปแบบสหกรณ์ หรือรูปแบบอื่นใดที่เหมาะสม โดยให้พิจารณาร่วมกับคณะอนุกรรมการจัดที่ดิน

๕. กำกับ ติดตาม ดูแล และเร่งรัดการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ หรือคณะทำงานให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนงาน และมาตรการที่ คทช. กำหนด

๖. เชิญให้หน่วยงานของรัฐส่งข้อมูล เอกสารหลักฐาน ข้อเท็จจริง หรือขอให้ส่งผู้แทนมาชี้แจงเพื่อประกอบการพิจารณา หรือเชิญบุคคลใดๆ ให้ความเห็นต่อคณะอนุกรรมการ

๗. แต่งตั้งคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการหรือปฏิบัติงานใดๆ ในการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามที่ได้รับมอบหมาย

๘. รายงานผลการปฏิบัติงานในการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ คทช. ทราบ

๙. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่ คทช. มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

ภาคผนวก

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

ที่ ๑/๒๕๕๘

ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง

แต่งตั้งคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด

(คทช. จังหวัด)

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

ที่ ๑ /๒๕๕๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด)

เพื่อให้นโยบายการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) รวมทั้งการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติของคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน และคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ซึ่งเป็นอนุกรรมการภายใต้ คทช. ประสบความสำเร็จจำเป็นจะต้องมีกลไกการทำงานในระดับจังหวัด

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๒ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ และมติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เมื่อคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. <u>องค์ประกอบ</u>

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด	ประธานอนุกรรมการ
(๒) ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ประธาน คทช. จังหวัด แต่งตั้ง จำนวน ๒ คน	อนุกรรมการ
(๓) ปลัดจังหวัด	อนุกรรมการ
(๔) นายอำเภอที่เกี่ยวข้อง ที่ประธาน คทช. จังหวัด แต่งตั้ง	อนุกรรมการ
(๕) รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด (ท)	อนุกรรมการ
(๖) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ที่ประธาน คทช. จังหวัด แต่งตั้ง	อนุกรรมการ
(๗) ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้	อนุกรรมการ
(๘) ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์	อนุกรรมการ
(๙) โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด	อนุกรรมการ
(๑๐) ธนารักษ์พื้นที่	อนุกรรมการ
(๑๑) พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	อนุกรรมการ
(๑๒) ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
(๑๓) ผู้อำนวยการสำนักชลประทาน	อนุกรรมการ
(๑๔) ปฏิรูปที่ดินจังหวัด	อนุกรรมการ

/(๑๕) เกษตรจังหวัด...

(๑๕) เกษตรจังหวัด	อนุกรรมการ
(๑๖) ปศุสัตว์จังหวัด	อนุกรรมการ
(๑๗) ประมงจังหวัด	อนุกรรมการ
(๑๘) พัฒนาการจังหวัด	อนุกรรมการ
(๑๙) ผู้อำนวยการศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ (จังหวัด)	อนุกรรมการ
(๒๐) การค้าภายในจังหวัด	อนุกรรมการ
(๒๑) หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์	อนุกรรมการ
(๒๒) หัวหน้าสำนักงานจังหวัด	อนุกรรมการและเลขานุการ
(๒๓) ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด	อนุกรรมการและเลขานุการ
(๒๔) เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด	อนุกรรมการและเลขานุการ
(๒๕) สหกรณ์จังหวัด	อนุกรรมการและเลขานุการ
(๒๖) เจ้าหน้าที่สำนักงานจังหวัด	ผู้ช่วยเลขานุการ
(๒๗) เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด	ผู้ช่วยเลขานุการ
(๒๘) เจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินจังหวัด	ผู้ช่วยเลขานุการ
(๒๙) เจ้าหน้าที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัด	ผู้ช่วยเลขานุการ

๒. <u>อำนาจหน้าที่</u>

(๑) สำรวจ ตรวจสอบ จัดทำข้อมูลที่ดิน และแผนที่ขอบเขตที่ดินในพื้นที่ที่จะจัดให้แก่ผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ทำกินและที่อยู่อาศัย ในระดับจังหวัด

(๒) ตรวจสอบและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ครอบครองที่ดิน และรายชื่อผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ทำกินและที่อยู่อาศัย ในระดับจังหวัด

(๓) จัดทำแผนปฏิบัติการการจัดที่ดิน การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพและการตลาดในระดับจังหวัด ให้แก่ผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ทำกินและที่อยู่อาศัย โดยประสานกับคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง

(๔) ตรวจสอบหลักเกณฑ์การจัดที่ดิน รวมทั้งหลักเกณฑ์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง และจัดที่ดินให้แก่ผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ทำกินและที่อยู่อาศัย ในรูปแบบชุมชนที่เหมาะสม เช่น สหกรณ์ หรือรูปแบบอื่น ๆ โดยประสานกับคณะอนุกรรมการจัดที่ดิน

(๕) ส่งเสริม พัฒนาอาชีพและการตลาดในรูปแบบเศรษฐกิจชุมชน ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้การใช้ระบบการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม โดยประสานกับคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

(๖) พัฒนาระบบสาธารณูปโภคเพื่อสนับสนุนการดำรงชีวิตและพัฒนาอาชีพ

/(๗) เชิญให้หน่วยงาน...

(๗) เชิญให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งข้อมูล เอกสารหลักฐาน ข้อเท็จจริง หรือขอให้ส่งผู้แทนมาชี้แจงเพื่อประกอบการพิจารณา หรือเชิญบุคคลใด ๆ ให้ความเห็นต่อ คทช. จังหวัด

(๘) แต่งตั้งคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการหรือปฏิบัติงานใด ๆ ตามที่ คทช. จังหวัด มอบหมาย

(๙) รายงานผลการปฏิบัติงานในการดำเนินการจัดหาที่ดิน จัดที่ดิน และส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้คณะอนุกรรมการภายใต้ คทช. ที่เกี่ยวข้อง และ คทช. ทราบ

(๑๐) ปฏิบัติการตามแนวทางที่คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน และคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ กำหนด

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่ คทช. มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

ภาคผนวก

๑

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

ที่ ๒/๒๕๕๘

ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง

แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน
ที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

ที่ ๒ /๒๕๕๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย

เพื่อให้นโยบายการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยทั้งประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศ โดยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๘ ได้มอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ นั้น

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๒ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ และมติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ในคราวประชุมคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย ภายใต้ คทช. ขึ้น โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. **องค์ประกอบ**

๑.๑ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ)	ประธานอนุกรรมการ
๑.๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	รองประธานอนุกรรมการ คนที่ ๑
๑.๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	รองประธานอนุกรรมการ คนที่ ๒
๑.๔ ปลัดกระทรวงการคลัง	อนุกรรมการ
๑.๕ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ
๑.๖ ปลัดกระทรวงคมนาคม	อนุกรรมการ
๑.๗ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
๑.๘ ปลัดกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
๑.๙ ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม	อนุกรรมการ
๑.๑๐ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	อนุกรรมการ
๑.๑๑ ปลัดกรุงเทพมหานคร	อนุกรรมการ
๑.๑๒ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	อนุกรรมการ

/๑.๑๓ เลขาธิการ

๑.๑๓ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑.๑๔ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	อนุกรรมการ
๑.๑๕ อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	อนุกรรมการ
๑.๑๖ ผู้ว่าการการเคหะแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑.๑๗ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน	อนุกรรมการ
๑.๑๘ กรรมการผู้จัดการธนาคารอาคารสงเคราะห์	อนุกรรมการ
๑.๑๙ นายประสาน ต้นประเสริฐ	อนุกรรมการ
๑.๒๐ นางสาวสมสุข บุญญะบัญชา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านชุมชน	อนุกรรมการ
๑.๒๑ ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๒๒ นายกสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๒๓ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑.๒๔ รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๕ รองอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๖ รองผู้ว่าการการเคหะแห่งชาติ ที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๗ รองผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ สำรวจความต้องการและกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่อยู่อาศัย ตลอดจนประเมินความสามารถในการพัฒนาที่อยู่อาศัยของประเทศ

๒.๒ กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทาง มาตรการ และแผนการบริหารจัดการและพัฒนาที่อยู่อาศัยของชาติต่อคณะรัฐมนตรี

๒.๓ กำกับ เร่งรัด และติดตามการปฏิบัติตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทาง มาตรการและแผนการบริหารจัดการและพัฒนาที่อยู่อาศัยของชาติ

/๒.๔ รายงาน ...

๒.๔ รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี

๒.๕ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อดำเนินงานอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะอนุกรรมการมอบหมาย

๒.๖ ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สำหรับการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยตามนโยบายรัฐบาล ให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้ ให้เบิกจ่ายค่าใช้จ่ายจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

ประธานคณะกรรมการที่ดินแห่งชาติ

ภาคผนวก

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

ที่ ๓/๒๕๕๘

ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง

แต่งตั้งคณะอนุกรรมการบูรณาการกฎหมายการบริหารจัดการที่ดิน

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

ที่ ๓ /๒๕๕๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการบูรณาการกฎหมายการบริหารจัดการที่ดิน

คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ พิจารณาเห็นว่า ปัจจุบันการบริหารจัดการที่ดินของประเทศ มีกฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการ หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ควรที่จะได้มีการทบทวน เพื่อพิจารณาจัดให้มีการปรับปรุง แก้ไข หรือยกเลิก และมีมติเห็นชอบ ให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการบูรณาการกฎหมายการบริหารจัดการที่ดิน

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๒ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ และมติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการบูรณาการกฎหมายการบริหารจัดการที่ดิน โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. นายอิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์	ประธานอนุกรรมการ
๒. นายประทีป เจริญพร	อนุกรรมการ
๓. นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	อนุกรรมการ
๔. นายพจน์ สุขมหา	อนุกรรมการ
๕. นายสถิตย์พงษ์ สุดชูเกียรติ	อนุกรรมการ
๖. นายอดิศร์ อิศรางกูร ณ อยุธยา	อนุกรรมการ
๗. นายมานัส ฉั่วสวัสดิ์	อนุกรรมการ
๘. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	อนุกรรมการ
๙. ผู้แทนกรมป่าไม้	อนุกรรมการ
๑๐. ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	อนุกรรมการ
๑๑. ผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	อนุกรรมการ
๑๒. ผู้แทนกรมที่ดิน	อนุกรรมการ
๑๓. ผู้แทนกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
๑๔. ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง	อนุกรรมการ
๑๕. ผู้แทนกรมธนารักษ์	อนุกรรมการ

๑๖. ผู้แทน...

๑๖. ผู้แทนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	อนุกรรมการ
๑๗. ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์	อนุกรรมการ
๑๘. ผู้แทนกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	อนุกรรมการ
๑๙. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
๒๐. ผู้แทนสำนักแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
๒๑. ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
๒๒. ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ
๒๓. ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์	อนุกรรมการ
๒๔. ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
๒๕. รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ และเลขานุการ
๒๖. เจ้าหน้าที่สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. จัดทำร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ....

๒. พิจารณา เสนอความเห็น ในการจัดให้มี ปรับปรุง แก้ไข หรือยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงาน องค์กร เพื่อให้มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

๓. เชิญให้หน่วยงานของรัฐส่งข้อมูล เอกสารหลักฐาน ข้อเท็จจริง หรือขอให้ส่งผู้แทน มาชี้แจงเพื่อประกอบการพิจารณา หรือเชิญบุคคลใด ๆ ให้ความเห็นต่อคณะอนุกรรมการ

๔. แต่งตั้งคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการหรือปฏิบัติงานใดๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๕. รายงานผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ต่อ คทช. เพื่อพิจารณา

๖. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่ คทช. มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

ภาคผนวก

๒

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

ที่ ๔/๒๕๕๘

ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง

แต่งตั้งคณะอนุกรรมการประเมินผลสัมฤทธิ์
ในการดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

ที่ ๔ /๒๕๕๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน

เพื่อให้การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และพัฒนาศักยภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๒ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ประกอบกับมติที่ประชุมของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสุวพันธุ์ ตันยุวรรธนะ)	ประธานอนุกรรมการ
๑.๒	เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	รองประธานอนุกรรมการ
๑.๓	ปลัดกระทรวงกลาโหม	อนุกรรมการ
๑.๔	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ
๑.๕	ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
๑.๖	ปลัดกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
๑.๗	ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	อนุกรรมการ
๑.๘	อธิบดีกรมธนารักษ์	อนุกรรมการ
๑.๙	อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	อนุกรรมการ
๑.๑๐	อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
๑.๑๑	อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์	อนุกรรมการ
๑.๑๒	เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	อนุกรรมการ
๑.๑๓	อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	อนุกรรมการ
๑.๑๔	อธิบดีกรมป่าไม้	อนุกรรมการ
๑.๑๕	อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	อนุกรรมการ

๑.๑๖ เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
๑.๑๗ อธิบดีกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
๑.๑๘ อธิบดีกรมที่ดิน	อนุกรรมการ
๑.๑๙ รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑.๒๐ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๑ เจ้าหน้าที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ ติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้แก่ชุมชนภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

๒.๒ เชิญบุคคลหรือผู้แทนหน่วยงานเข้าชี้แจงผลการดำเนินงานหรือให้ความเห็นต่อคณะอนุกรรมการ ตลอดจนขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดส่งข้อมูลหรือเอกสารผลการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามความจำเป็นและเหมาะสม

๒.๓ แต่งตั้งคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่เพื่อติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าและเร่งรัดการดำเนินงานได้ตามความจำเป็น หรือเพื่อดำเนินการอื่นใดตามที่คณะอนุกรรมการมอบหมาย

๒.๔ รายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้แก่ชุมชนต่อคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติเพื่อทราบเป็นระยะตามความเหมาะสม

๒.๕ ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

พิมพ์ครั้งที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๑

จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

การอ้างอิง ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม,
๒๕๕๙, กรุงเทพฯ

ที่ปรึกษา

นางรวีวรรณ	ภูริเดช	เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
นายพุฒิพงศ์	สุรพฤกษ์	รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บรรณาธิการ

นางจุไรรัตน์	สุขสวัสดิ์	ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการที่ดิน
นายณัฐวุฒิ	เปลื้องทุกข์	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
นายสกุลยุช	ศรุตานนท์	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ

ประสานงาน

นางสาววนิดา	เผ่าพันธ์	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
นายพันธกานต์	ลัดดาดำ	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

พิมพ์ต้นฉบับ

นางสาวชริกานต์	รุ่งแสง	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
นางสาวชัชชญา	สังคีรี	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

จัดพิมพ์และเผยแพร่โดย ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๖๐/๑ ซอยพิบูลวัฒนา ๗ ถนนพระรามที่ ๖ แขวงสามเสนใน
เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ : ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๕๑
โทรสาร : ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๔๔

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
OFFICE OF NATURAL RESOURCES AND ENVIRONMENTAL POLICY AND PLANNING

บันทึก

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
OFFICE OF NATURAL RESOURCES AND ENVIRONMENTAL POLICY AND PLANNING

บันทึก

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
OFFICE OF NATURAL RESOURCES AND ENVIRONMENTAL POLICY AND PLANNING

บันทึก

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
OFFICE OF NATURAL RESOURCES AND ENVIRONMENTAL POLICY AND PLANNING

บันทึก

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
OFFICE OF NATURAL RESOURCES AND ENVIRONMENTAL POLICY AND PLANNING

บันทึก

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
OFFICE OF NATURAL RESOURCES AND ENVIRONMENTAL POLICY AND PLANNING

บันทึก

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)
สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ที่อยู่ : ๖๐/๑ ซอยพิบูลวัฒนา ๗ ถนนพระรามที่ ๖
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐

ข้อมูลการติดต่อ : โทรศัพท์ ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๕๑ โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๔๔

ลิงค์หน่วยงาน : http://www.onep.go.th